

UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE
LIBRARY

*image
not
available*

*image
not
available*

*image
not
available*

MOSSEN JACINTO VERDAGUER

OBRES COMPLERTES

AB GRAN CURA ORDENADES Y ANOTADES

VOLÚM PRIMER

**Idílís y Cants místichs. — Caritat. — Llegendari,
Cançons y Odes de Montserrat. — Passió
de Nostre Senyor Jesucrist.**

ANY

1905

BARCELONA
LLIBRERÍA CIENTÍFICH-LITERARIA
Toledano, López y C.^a

LOAN STACK

image

not

available

PROLECH

Rebut l'elegant volúm de poesies novament estampades per mossen Jacinto Verdaguer ab lo títol de IDILIS Y CANTS MÍSTICHS, y al punt de posar la mà a la ploma per donar compliment a nostre propòsit d'enrahonar breument ab los llegidors de elles, nos acut la pregunta: ¿Què's pot dir de nostre poeta que tothom ja no ho sàpigat? Per tota Espanya y fora d'ella es ara reconegut lo preu de ses obres, y no cal que's faça sentir una nova vèu que públicament lo proclame. Tant sols podrèm afegir, per nostra part, que no es d'enguany ni del temps més pròxim que'ls confidents de sa pensa endevinaren que aquell que era llavors no gayre més que un noy havia d'arribar a fer quelcòm de bò. En la edat primerenca, en aquella edat en que, com l'aucell que encara no s'ha desempellegat de les brosses de son níu, no ha pogut l'enginy trencar los lligams de la imitació, prou feya de bon conèxer que'l d'en Cinto (axís l'anomenavan y l'anomenan sos companys) correria més endavant llibert y rumbós. Poch temps passà, y l'aucell donà una llarga volada, y tots nos recordàm dels picaments de mans ab que fou saludat lo senzill estudiant de la montanya, y dels merescuts llorers que coronaven son cab encara cubert ab la catalana heretina.

Mes lo coblejador que llavors celebrava les rústegues usances de la terra y cantava aquella colla en que

*lo més sonso...
farla cara a un gegant,*

volgué pujar més amunt, y ab forces comparables a les del hèroe de son novell poema se posa a descriure lo gran cataclisme narrat per una antiga tradició, sens cap dupte molt poètica y a que no mancan, a més a més, certes apariències històriques.

Lo cantor de costums catalanes y de mitològiques llegendes se'ns presenta ara ab un plech de versos d'altra mena, ab una verdadera toya de oloroses flors que han obert llurs fulles en un jardí que'ls Serafins habitan. ¿Què hi ha hagut de nou? ¿per ventura ha cercat un camí divers o ha mudat de gust o de conceptes literaris? ¿ha volgut demostrar que es apte pèl contrèu de diferents genres y que ses mans poden cullir més d'una palma? No es rès d'axò certament, y sense que ningú la diga quiscú podrà descobrirne la causa. No hi ha hagut cap cambi, pus moltes d'aquestes obretes no han sigut fetes suara sinò que venen de lluny; no's tracta d'axampplar la fama literaria, pus ab lleu esforç s'hagueren arreplegat obres més diversificades y ja tingudes com a joyes de la renaxença catalana. Lo que s'ha proposat l'autor dels IDILIS Y CANTS MÍSTICHS ha sigut presentar una tría de poestes que fossen fidel espill del fons de la seva ànima, de ses aspiracions més pures y de son més fervent amor: per les quals poestes no ha forçat sa imaginació a crear noves invencions que no sortissen per elles metexes, no ha cercat sorprenents belleses (encara que tot n'està sembrat), no ha volgut donar obres mestres (y algunes n'hi ha); sinò que s'ha contentat d'escriure ab senzillesa lo que son cor li dictava. Ha intentat. Per dirho ab un...

image

not

available

image

not

available

Dues paraules nos permetrèm dir en esta nova edició (1) dels IDILIS, no com afegit al pròlech immerescut ab que nostre sabi mestre y estimat amich D. M. Milà s'ha dignat enriqueirlos, sinó més aviat per donarli'n les gracies a ell y a quants han contribuït a axecarlos de la pols del séu no rès a una altura hont may haurian pujat ab ses propies ales.

La bona arribada que per tot arrèu se'ls ha feta nos obliga a desmentir als qui diuen, com ho hem sentit cent y una vegades, que en nostres dies no se sent la poesia mística. No solament se sent encara, grat sia a Déu, a pesar del materialisme que puja per cobrirho tot com onades d'una maror crexent, sinó que s'estima com lo recort de les nits serenes de la primavera en les tormentoses vesprades del hivern, com la memoria de la hermosa ignocencia després del pecat.

Y si la poesia del present llibre, que poch més té de mística que'l nom y la bona voluntat del autor, ha sigut aplaudida ab tot l'entusiasme, traduïda, imitada y llegida ab les llàgrimes als ulls, com més d'un nos ho ha confessat, ¿quina acullida tindria la que fós mística de debò, ardenta com la flama del amor diví, pura com la olor del espígol que

(1) La segona, pera la que fou escrit aqueix pròlech, que després se ha reproduït en totes les edicions.

se sembra en lo trespol de les ermites y com l'encens digna de cremar davant lo tabernacle del Altíssim?

Mes (fa tristesa'l pensarho) aquexa branca florida del arbre de la poesta, la més divina de totes, la que porta més or del Cel en les ones armonioses de sos versos, la que naix més amunt y més amunt se'n puja l'ànima, dextantli saborejar en esta vida alguna gota del càntich nupcial de la gloria, no té cultivadors; es un verger en herba, es una font hont gayre bé ningú va a pouar.

¿Quants idilis dormen amagats, com aucells ab lo cap sota l'ala, en les brancalades dels archs de nostres temples gòtics y en los claustres en ruina de nostres convents y monestirs? ¿Quantes llegendes, que may ningú despertarà, dormen en les pàgines de les Acta Sanctorum, tan plenes de bellesa per dins com de pols per fora en los prestatges de nostres biblioteques, llibre d'or que ha fet dir al meteix Renan exa coneguda frase: «una cel·la ab la colecció dels Bollandistes es lo paradís?» ¿Quants hymnes y cançons d'amor trauen lo cap y baten les ales, per volar a qui'ls cride, entre'ls inspirats conceptes de la Imitació de Jesucrist, los celestials col·loquis del Amich y l'Amat, les angèliques visions de santa Gertrudis y santa Teresa, y sobre tot en lo llibre en que l'Esperit Sant ha axamplat més les seves ales, lo Càntich dels càntichs, plè encara de perfums del Ltban y de Sió, com a etern jardí de les ànimes enamorades? ¿Quins epitalamis tan purs ensenyarian los Serafins, que voltejan a voliors lo sagrat viril, al poeta ditxós que'ls sabés escoltar y apendre?

¿Y si n'endolcirtan de penes y'n donarian d'alegríes aquelles notes sagrades, volant de mas en mas y de vila en vila, com novelles niarades del Edèm ab lo bech plè de dolçor y de tendresa. parlant v duhent missatges del Amor dels

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

CANT D'AMOR

*Inveni quem diligit anima mea.
(CANT. III.)*

DORMIU en la meva harpa, hymnes de guerra;
brollau, hymnes d'amor:
¿com cantaria'ls núvols de la terra
si tinch un cel al cor?

Jesús hi pren posada cada día,
li parla cada nit,
¿y no batrà ses ales d'alegría
l'aucell d'amor ferit?

Sos braços amorosos me sostenen,
dintre sos ulls me veig,
y místiques paraules van y venen
en celestial festeig.

Barrejan nostres cors sa dolça flayre,
com flors d'arbre gentil
breçades a petons pèl meteix ayre,
l'ayre de Maig y Abril.

Ja l'he trobat a Aquell qui tant volta,
ja'l tinch lligat y prè;,
Ell ab mi s'estarà de nit y día,
jo ab Ell per sempre més.

Se'm fonen a sos besos les entranyes,
com néu al raig del sol,
quan, cayent son vel d'or a les montanyes,
axeca al cel lo vol.

Jesús, Jesús, oh sol de ma alegría,
si'l món vos conegués,
com girassol amant vos voltaria,
de vostres ulls sospès.

Jesús, Jesús, oh bàlsam de mes penes,
mirall del méu encís,
sían sempre exos braços mes cadenes,
eix Cor mon paradís.

Qui beu en vostre pit may s'assedega,
Jesús sempre estimat,
¡oh! ¡quan serà que jo a torrents hi bega
per una eternitat!

Oh hermosura del Cel, des que us he vista
no trobo rès hermós;

image

not

available

MÍSTICH DESPOSORI

DE

SANTA CATARINA

QUIN somni tingué exa nit
la princesa Catarinal
Somnià veure a Jesús
en los braços de María,
com perleta en anell d'or,
com al test la clavellina.
Axís que'l veu tan hermós
a sos braços lo convida;
al Infantó no li plau,
ab sa Mareta's mitg gira.
La Verge se n'ha adonat,
ja li dñu plorc

—¿No la vols veure, Fill méu,
a la flor d'Alexandria?

—Mare meva, en mos jardins
de millors se'n culliran.

—¿Què li falta a aquexa flor
per esserne la regina?

—Mare meva, una regor
de les aygues del Baptisme.—

A aquexos mots de Jesús
se desvetlla Catarina,
corre a les aygues del Nil,
l'esperit hi purifica;
quan es més blanch que la néu
a son palau se retira.

Lo meteix somni li vé
quan en son llit s'ha dormida.

Somnía veure a Jesús
en los braços de María.

Aixís que'l veu tan hermós,
a sos braços lo convida;

al bon Jesús ja li plau,
baxa a sos braços de nina;
lo primer mot que li dñu:

—Tu seràs l'esposa mía;
los àngels tenen lo vel,
les vèrgens llums benehides.

Vetaquí mon anell d'or,
dónam tu'l cor y la vida;
lo cor lo vull tot seguit,
la videta un altre día,
la voldré quan seràs gran,
gran com los ceps de ma vinya.—

Lo seu cor enamorat

image

not

available

ANYORANÇA

¿A dónde te escondiste,
Amado, y me dejaste con gemido?
¡Como el ciervo huiste,
habiéndome herido!
salí tras ti clamando y eras ido.

(SANT JOAN DE LA CREU.)

DONCHS hont sou, videta mía?
de mon cor enamorad
vos he obert la porta un día;
l'heu ferit y m'heu dexat.

M'heu dexat en l'anyorança,
com verger al caure'l sol,
quan lo vespre que s'atança
l'abriga ah mantell de dol

Mes, d'amor claríssim astre,
cercaré fins a trobâ us,
abans ¡ay! de perdre'l rastre
de vostres olors suaus.

Mostràuvos a qui us anyora,
clavell a punt de florir;
olorarvos puga una hora,
mes que sía per morir.

Ribes, màrgens y boscuries,
si us trepitja mon Amat
¿com no ho diuen les canturies,
la verdor y claretat?

Es com un Maig floridíssim,
ceya-rós, candi y gentil,
bonich de cara y dolcíssim,
com a triat entre mil.

¡Com volarían mos besos
per sos llaviets en flor!
¡tant temps hà que frissan presos
dintre'l ntu del méu amor!

¡Oh! si veyèu al qui anyoro
a la llum del jorn naxent,
dihèuli, vèrgens, que'm moro
de mal d'enamorament.

Aucellets que anàu per l'ayre,
dihèuli si'm tornarà,
que si triga gayre, gayre,
glassadeta'

Me trobarà glassadeta,
puix sens lo sol del amor,
rès se'm beu la rosadeta
de les llàgrimes que plor.

¿Per què d'amor m'heu ferida
si no'm volíau gori?
¿per què'm donavau la vida
per despullarmen axí?

Per Vos mos ulls llagrimejan,
per Vos sospira'l cor méu,
sos amors sempre us festejan,
¡trista de mi! y no'ls volèu.

¿Hont teníu l'herbatge ombrívol
si volèu darmen un brí
del tendre past y mengívol,
com la flor del romaní?

¿Hont teníu, quan fredoreja,
lo dolç soley del amor?
¿Quina verdiça us ombreja
del mitg día en l'escalfor?

Tornàu, Jesuset, tornàu,
que só encara vostra aymía;
si altra aymía Vos trobàu,
jo aymador no trobaría.

Jo aymador no trobaría
tan bell, afable y hermós,
que si un altre al món n'hi havia,
no'n seria nas com Vos.

image

not

available

image

not

available

Quan arriban vora'l Nil
 n'aparellan una barca,
 sos braços faràn de rem,
 faràn de vela ses ales.
 La flor del loto obre'ls ulls
 per veure a Jesús quan passa;
 l'ibis sagrat ne té pòr,
 pren lo vol vers les Piràmides
 a dirho als déus que han caygut,
 a dirho als déus que han de caure.
 Mentres ells passen lo Nil
 la llum del día s'apaga;
 al posar los peus en terra
 s'asseuen sota una palma,
 que per cobrirlos millor
 sos palmons en terra abaxa
 com una tenda que's clou,
 com una celda que's tanca.
 Per entre'l fullatge vert
 los àngels volan y cantan;
 si l'un toca'l violí,
 l'altre toca la guitarra;
 l'Infantó s'es adormit,
 Maria no dorm encara:
 —Cantàu, angelets, cantàu
 tot volant de branca en branca,
 que'l méu Fill somnía y plora
 adormidet en ma falda;
 somnía veure una Crèu
 dalt al cim d'una Montanya.
 Cantàu, angelets, cantàu
 afins a l'horizon a.
 creça,

image

not

available

L'HERBA DEL AMOR

Verge del mantell blau,
donàumela, si us plau.

DEL bon Jesús al Cor
ha nat l'herba d'amor
que no's mustiga;
flayràula, Maig y Abril,
que herbeta més gentil
no l'heu pas vista.

A qui'n demana un brot,
li dona'l Cor y tot,
font de delícies;
donàumela ¡ay! a mi,
"herbeta d'ací

image

not

available

De día't regaré,
de nit te flayraré
mentres viu sia;
de quant la mort se'n dú
tan sols m'hi quedas tu,
morir m'es viure.

Mes ¡ay! ja't sento al cor,
herbeta del amor,
flor de ma vida;
ja poncellada un Déu
l'hi trasplantà del séu;
¡quina delicià!

Ara podré morir,
que no puch ja obehir
sa olor divina.
Dàume, Jesús, la mà,
que al cel me'n vull pujà,
y al Cor hont poncellà
treurà florida.

LES TRES VOLADES

Entre la vinya el fenollar
amor me pres, fem Deus amar.

(RAMÓN LLULL.)

Lo matí de ma infantesa,
¡quin matí fou tan hermós!
lo cor vessava de càntichs,
lo camp vessava d'olors.
Jo'm sentí unes ales nàixer
y volí de flor en flor,
a quiscuna que'm somreya
li dictava una cançó:
si cançons no li plavían,
li donava un hée o dos

No veyà de vostra tenda,
gran Déu, les estrelles d'or.
Les vegí per entre'ls arbres,
y adéu, floretes del bosch;
per la bresca de mos càntichs
ja no tengu prou dolçor.
Prou veyà après les estrelles,
mes no us veyà encara a Vos,
del cel bellesa increada,
robadora del amor.
Ara que us veig y us abraço,
adéu, estrelles y tot;
pera aymar a qui tant aymo
ja no tinch prou gran lo cor.

DOLÇ CATIVERI

In vinculis charitatis.

BON Jesús, ¡que fou pesada
la cadena del pecat!
mes ja Vos me l'heu llevada,
y ab una altra m'heu lligat.

M'heu lligat ab la cadena,
la cadena del amor,
que m'ha duyt de pena en pena
a un abisme de dolçor.

¡M'heu lligat ab flonjos llaços
a vostra esposa la Crèul
¡quí, com Vos, entre sos braços
dugués *don* l'ànima a Déu!

SANTA TERESA DE JESÚS

Et collocavit ante paradisum voluptatis
Cherubin, et flammeum gladium.

(GENES. III.)

DESDE son trono de gloria
lo bon Jesús vos ha vist,
quan per Ell vos en anavau
màrtyr d'amor a morir,
y per darvos mort més dolça
vos envía un Seraff:
sa sageta n'es molt fina,
com clau d'or vos obre'l pit.
Lo bon Jesús se n'hi baxa
com un rey a son jardí;
d'enamorat que n'estava
la'n festeja día y nit;

image

not

available

MARINA

POESÍA ESCRITA EN LO GOLF DE LAS YEGUAS
DESPRÉS DE DAR SEPULTURA
ECLESIAÍSTICA EN LA MAR A UNA NINA D'AQUEIX
NOM, MORTA NO GAYRES HORES DESPRÉS
DE NÁXER

A vuy, desvetllador, un toch de salva
ressona dins la nau.
¿Tal volta hi ha caygut l'estel del alba,
dormint en lo cel blau?

Matinera com ell nasqué una noya
més rossa que un fil d'or;
enveia'l sol sa cara

¡Benhaja qui't partí vina a mos braços,
colóm del paradís,
tu guiaràs volant los nostres passos
vers'l anyorat pahís.

Ta mare cantarà per que no plores
en son llitet daurat,
te somriuràn sos ulls per que no anyores
lo Cel d'hont has baxat.

Farènte un breçolet de mareperla
que'l pèlach ha brunyit, (1)
la més gentil que'l bés del sol esberla,
dins son verger florit.

Estels del mar darènte per juguina,
y un'harpa de coral
que done a nostres penes medecina
y adorma'l temporal.

—Als arbres, mariners, ab les banderes
del més llampant color
un iris feu de flàmores lleugeres
y gallarets en flor.—

Lo navili com cisne bat ses ales
ab tirs y campaneig,
y s'omple l'Cel de músiques y gales
a l'hora del bateig.

(1) En les primeres edicions que Titic ha heu...

L'Occeà, mut com un anyell, escolta
 del sacerdot la vèu,
 y apar que als mots sagrats la blava volta
 vol fer de tornavèu.

Al càureli del clot d'una petxina
 la celestial regò
 lo nom escaygudíssim de Marina
 li posa'l vell patró.

. . . . .

En desvari sa mare sent canturies,
 y's posa a sospirar.
 ¿Si serà que angelets a voladuries
 li venen a buscar?

Sí, que son ull tot just badat s'enllora,
 del Cel com mirall viu,
 y en mitg d'un món que l'afalaga y plora
 joyosa ella somriu.

Y ab llavis frets encara, sembla dirnos:
 —No plorèu, pas ma mort;
 ¿per què en tan curt viatge despedirnos,
 si jo us espero a port?—

Mes ¡ay! ¿ab capellina amortallada
 lo teu amor te vol?

image

not

available

SANTA CECILIA

Cantava l'ocell en lo verger del Amat.
(RAMÓN LLULL.)

SOLA cantant y sonant
s'està en sa cambra Cecilia,
ohint respondre a sa vèu
angèliques melodies.
Son espòs la n'entra a veure:
—Que hermosa ets en tes delicies!
Cecilia, si'm tens de grat,
bé't plaurà ma companyia.
—Vostra companyia'm plau,
però millor la tenia;
tenia un àngel de Déu,
or estima.

image

not

available

FULCITE ME FLORIBUS

COBRÍUME de flors,
que d'amors me moro;
cobríume de flors,
que'm moro d'amors.

Les flors que ací crexen,
mes jayl no'm gorexen,
que sols ho farían,
si per mi florían,
les de l'estelada
que, en suàu rosada,
demunt sa estimada
fà ploure l'Espòs.

Cobríume de flors,
que d'amors me moro;
cobríume de flors,
d'amors.

image

not

available

y al Cor de son Déu
la terra es lligada.
Al últim gemech
lo día s'apaga,
y's trencan los rochs
topant l'un ab l'altre.
També's trenca'l Cor
d'una Verge Mare
que, escoltant los sons,
a l'ombra plorava:
—Angelets del Cel,
despenjàume l'Harpa,
que de tant amunt
no puch abastarla:
baxàula, si us plau,
mes de branca en branca,
no s'esfloren pas
ses cordes ni caxa.
Posàula en mon pit,
que puga tocarla;
si ha perdut lo sò,
li tornaré encara;
si no l'ha perdut,
moriré abraçantla
la meva Harpa d'or
que'l món alegraval

---

image

not

available

CANTICH DE L'ESPOSA

Entrado se ha la Esposa
en el ameno huerto deseado,
y á su sabor reposa,
el cuello reclinado
sobre los dulces brazos del amado.

(SANT JOAN DE LA CREU.)

SOVINT, sovint solo pèrdrem
tot anant a cullir flors,
expressament solo pèrdrem
per que'm trobe l'Aymador.
Al matí m'ha trobadeta
esfullant un galdiró:
—¿Se'n troban gayres, aymía?
¿se'n troban gayres, amor?
—De les que no vull bé'n trobo,
de les

image

not

available

lo que'l Cel té de millor.
 L'arbre d'encens que'ns abriga
 s'ha tornat més olorós;
 los aucellets que hi cantavan
 han parada sa cançó.
 Celestial ubriaguesa
 nos adormía a tots dos,
 sa cabellera y la mía
 barrejant ses ones d'or.
 Tan bon punt m'he despertada
 als batements del séu cor,
 ab un càntich d'amoretes
 lo n'he fet dormir més dolç:

—Tinch són y no dormo,
 me'n priva l'amor,
*que avuy en mos braços
 reposa l'Espòs.*

Abella que voltas
 sos llavis en flor,
 de música fesli'n,
 de besades no;
 rossinyols dels sàlzers,
 refilau més dolç,
*que avuy en mos braços
 reposa l'Espòs.*

Angelets devallan
 a ferli l'amor,
 les ales de plata,
 los escalteris d'or.

Angelets hermosos,
fèumela a mi y tot,
*que avuy en mos braços
reposa l'Espòs.*

Floridíssim arbre
n'es l'arbre d'amor,
si l'ombra n'es bona,
la fruyta es millor;
mes ¡ay! flor y fruyta
li robà'l méu cor;
*que avuy en mos braços
reposa l'Espòs.*

ALS ESTELS

Heu quam sordet terra,
cum cœlum aspicio!

(SANT IONACI.)

FLORS sempre renadiues, des que us flayro,
lo jardí de la terra es sens olor;
des que a exa llum m'enlayro
tot m'es aquí tenebres y foscó.

¡Que hermosos sou, entre l'albor serena
de rossor y celistia coronats!

Sembla'l cel blau immensa catarata
que a pondres arrossega astres y mons;
vosaltres, d'or y plata
lluhenta arena que hi rodau pèl fons.

Tal volta sou los llantions encesos
de l'alta gloria en lo camí florit,
fanals per Déu sospesos
que guiaràn mon vol vers l'infinit.

Llavors, llavors sota mos peus, oh estrelles,
vos miraré com ara hi veig les flors,
y a mi'm veurèu com elles
viure de somnis, música y amors.

Com passarell que s'envellí en la molsa
jamay de refilada mudaré;
pot ferla sols més dolça
l'angèlich sistre d'or que polsaré.

¡Oh! ja hi cantan y riuen ab la mare
mos germanets més rossos y bonichs,
ja se n'hi vé'l méu pare
y aviat d'un a un tots mos amichs.

Mon cor enamorat temps ha que hi nía
prop de Jesús, de mes amors estel;
ja hi es sa mare y mía;
¿què hi faig aquí, si tot ho tinch al Cel?

Quan esboyrase en nit serena'l miro,
la terrena presó, ¡que trista m'es!
si desde allí l'oviro,
¿què'm semblarà al nuuarhi son no res?

Déxam, amor, tes ales per venirhi,
com la coloma al rieró soltu,
dins vostre Cor de lliri,
florit Espòs de l'ànima, a fer núu.

A dojo allí, com en sa font beuria
l'amor, que a gotes m'endolceix lo cor;
llavors prou cantaríu,
que ara sols es ma refilada un plor.

Pensaments amorosos, axecàumhi
a navegar en exa mar de llum,
breçàumhi a plêr, breçàumhi
en ones de claror y de perfúm.

Flors del herbatge hont l'Anyell sant pastura,
¿no baxa encara a trasplantarmhi a mi?
¿Angels, no só prou pura
per ésser rossinyol de son jardí?

¿Encara bé les ales no'm rentaren
les llàgrimes que ploro nit y jorn?
¿com tant s'enterrosaren
de esfulladices roses al entorn?

Roses del Cel, adeusiàu; encara
no vinch entre vosaltres a cantar:
¡mos tristos ulls, per ara,
sols poden aguaytarvos y plorar!

ROSALÍA

Fulcite me floribus,
stipate me malis: quia
amore langueo.

(CANT. II.)

DEMATÍ se'n baxa al hort
na Rosalía,
a cullir los clavellets
y setelles;
n'ensopega un ros Infant
que ja'n cullia:
—Infantó, bell infantó, (1)
les flors son mées.

(1) En les primeres edicions: *A de fora. Piu d'ortó*

—¿Què'n fariau de les flors,
na Rosalía?

—Les volia per Jesús,
que tant m'estima.

—Si les voliau per Ell,
jo per l'aymía.

—Si per l'aymía es lo ram,
dàuli d'ortigues,
que si no me'l dau a mi
jo us lo pendria.—

Tot prenentli'l ramellet
lo veu somriure;
bon Jesús, prou les entén
vostres joguines;
ab les joguines d'amor
vos conexía.

—Donàume les flors, si us plau,
prenèu les mtes.

—La flor que volia Jo,
ton cor de nina.

—Si'm dau lo vostre d'infant,
bé us lo daría.—

Mentre's cambian los cors,
s'es defallida,
que ja no pot obehir
tanta delicia.

Lo traydor del rossinyol
canta y refila,
ab cançons y refilets
tot ho espia.

Tot i així, al hort,

quan la veu entre'ls rosers
tan esllanguida.

—Filleta, ¿quí t'ha fet mal,
ma dolça filla?

—Cullint roses y clavells,
dolceta espina.

—Una agulla tinch d'or fi
que la trauria.

—Ni que fos de diamant
serà prou fina.

—Filleta, ¿què t'gorirà,
ma dolça filla?

—Mare, exes roses y flors
que m'han ferida.—

Tot espargintleshi al pit,
sent que sospira.

—¿Donchs que't tornan a punyir,
ma dolça filla?—

Sa filleta no respòn,
embadalida

ab qui fuig entre'ls clavells
y setelies.

Tot fugintli, riallós
los ulls li gira.

Lo cel se va asserenant,
l'herba floría.

LA CREU

Crux est arbor decorata,
Christi sanguine sacrata,
cunctis plena fructibus.

(SANT BONAVENTURA.)

Aquí dalt al serrat
Jesús n'hi ha plantat
una olivera,
que omple de fruyt lo Cel
y ab sa potentia arrel
sosté la terra.

Perque no tinga exut,
morint hi ha recorregut

image

not

available

N'es l'arbre del amor,
al hort del Criador
    novell hi era;
ell grana tot florint,
com més s'hi va envellint,
    més alt y tendre.

Anyells de vora'l riu,
corrèu, veníu, veníu
    ací a l'ombreta;
a qui a l'ombra vindrà
lo llop lo dexarà,
    si'l féu sa presa.

Pendréli jo, sinó;
per qui's farà xayó
    jo'm faré ovella;
daréli'l Cos per pà,
per ví ma Sanch beurà
    que engendra vèrgens.

Perque n'hajàu lo fruyt,
n'inclinaré ab descuyt
    ses branques verdes;
perque'n cullgàu la mel,
en sa purpúrea arrel
    mon cor hi bresca.

Allí, enamoradís,
l'abey del paradís

image

not

available

JESÚS INFANT

¡Ah! ¡qui fos en cell temps nuyrit
que Jhesús fo infant petit;
e com tots jorns ab el anàs
ab el estés, ab el jugàs!

(RAMÓN LLULL.)

VORA un riuet de Judea
la Verge se'n va a rentar,
se'n va a rentar la robeta
ab son Fillet a la mà.
Sota'ls peus de l'un y l'altre
va florint l'herba dels prats;
sols per ferlos reverencia
la palmera's va vinciant.

image

not

available

Quan devalla de la serra
dret a llur pleta se'n va;
los infantons ja li diuen
si ab ells volia jugar.
—Ensenyàume les joguines,
ensenyàumeles, si us plau.
—Sols tenim aucells d'argila.
—Donchs Jo'ls faria volar.—
Dona un pich ab ses manetes,
y se'n volan tot cantant
per aquelles nues serres,
per aquells herbosos camps;
la cançó que fan sentirhi
trista y dolça es d'escoltar:
—Camps hermosos de Judea,
quín Sembrador ha arribatl
del blat que en vosaltres semble
tots los hòmens ne viuràn.
Nua serra del Calvari,
d'un arbre't vol coronar
que ab los peus tanque l'abisme
y òbriga'l cel ab son cap.

L'ARBRE DE LA VIDA

Nulla talem silva profert
fronde, flore, germine.

CERCANT del paradís l'aspra sortida,
girava'ls ulls Adàm hont ab sa esposa
gosaren ¡ay! florint com lliri y rosa,
l'ombra temptant del arbre de la vida.

Del cel una coloma, condolida,
vé a esquexarne la branca més hermosa, (1)
y en dur Calvari, mentre ab sanch la rosa,
canta morint de dolç amor ferida:

(1) En les primeres edicions.

image

not

available

A LA MORT

DE D. JOSEPH COLL Y VEHÍ

ROSSINYOLET que ploras,
tindràs consolació;
mes ¡ay! l'Amor que anyoras
també l'anyoro jo.

Tu miras les estrelles,
puix tens lo cor allí;
també, també en mitg d'elles
mon Adorat vegí.

L'aurora coronava
son front ab místich raig,
al Cel música dava,
gentil florida al Maior

image

not

available

SANT FRANCESCH S'HI MORÍA

AL M. R. P. FR. RAMÓN BULDÚ
DIRECTOR DE LA REVISTA FRANCISCANA

Deus meus et omnia.

La plana de Vich
dú que'n trau florida
des que sant Francesch
l'amor hi predica,
l'amor de Jesús,
l'amor de Maria

Tan dolços amors
 lo cor li fectan;
 sortint de poblat,
 pèls boscos sospira:
Mon Déu y mon tot,
 per aquell que us tinga,
Mon Déu y mon tot,
 ¡que dolça es la vida!
 ¡més dolça es la mort
 si d'amor moria!—
 Cada mot que déu,
 aucells responían:
 —¡Ay dolços amors,
 ay flor sense espina!—
 Tot pregant, pregant,
 d'amor defallía,
 los braços en creù,
 l'ullada esmortida,
 sembla un serafí
 que al Cel tornaría;
 lo troba un pagès
 dessota una alzina;
 duya un cantiret,
 de beure'l convida.
 Quan s'es retornat
 sant Francesch sospira:
 —Pagès, bon pagès,
 digàume, per vida,
 ¿esta ayga d'hont es
 que tant me delita?
 —N'es ayga del pou
 de vora la vía.

lo pou es de vida,
que ja'ls meus amors
l'hauràn benehida.—
Y'ls aucells del bosch
ab gran melodía:
—¡Ay dolços amors,
ay flor de la vida!—
Ahont caygué'l Sant
ara hi ha una ermita,
la de *Sant Francesch*,
Francesch s'hi moria.
De tantes que'n té
n'es la més antiga.
Un àngel d'amor
hi canta y refila,
de l'ermita al pou,
al pou de la vida:
n'es àngel de nit,
rossinyol de día;
quan canta més dolç
(pagesos ho diuen)
n'es la vèu del Sant
qui encara hi sospira:
—Vigatans, veníu
a l'ayga de vida;
per la set d'amor
de milló'n tenia,
que'n són quatre fonts
mes quatre ferides.—
Vigatans, anèmhí,
puix s'anyoraria,
que'ls frares no hi són
a cantar Matines

image

not

available

Mon cor es ta casa d'amors.

(RAMÓN LLULL.)

MON cor es un llibre
de pàgines d'or,
en totes les pàgines
paraules d'amór
que ab mística ploma
hi escríu l'Aymador.

Mon cor es una harpa
de cordes d'argent;
com l'amor les polsa,
sols l'amor les sent;
¡ay que dolços ayres!
¡que amorosament!

Mon cor es un àngel
desterrat al món,
al cant de la Gloria
sospirant respòn
cada colp que aguayta
sos amors hont son.

¿QUÍ COM DÉU?

A LA JOVENTUT CATÓLICA DE BARCELONA

Ans que ton Déu, oh Espanya,
t'arrencarán les serres,
que arrels hi té tan fondes
com elles en lo món;
poden tos rius escórrers,
venir al mar les terres,
no l'ull però aclucarshi
del Sol que may se pòn.

(ATLÁNTIDA, CANT X.)

DES que, al rompre del caos la despulla,
la terra, aqueix terròs al cel penjat,
dessota l'ala d'or de l'estrellada
sen

image

not

available

Que es fort son braç com guerrejants exèrcits;
quan sa arma vibra ja es carbó algun faig;
la terra es sa peanya, esplèndit trono
lo cel, e immensa en la buydor no cab;
tan sols s'encabiria al cor del home,
de son amor als truchs sempre tancat.
De niçagues y pobles y centuries
fà etern fluix y reflux debategar,
que es font y tomba d'infinit possibles,
sa ullada'l jorn, sos jorns eternitats.
Serva entre abismes xucladors la terra,
la entolda d'una esfera de cristall,
que estels a pluges y celistia enjoyan,
com gotes de rosada'l liri blau,
per que ntu s'hi aparelle qui en eix astre,
que'ls fills devora, a nàxer vé. 'L compàs
ab que'l cantor del paradís vegera
dar rodonesa al univers no nat,
era son dit que'l vorejava ab fites
la naxença dels mons empresonant.
L'aurífera cadena ab que'l de Smirna
los vey a somni del Olimp penjats,
no es d'amatistes presos al empiri,
de metèors ni sols un enfilall,
sinó son braç que'l lliga y dú ses rodes,
perque no s'extravien pèls espays.
¿Què es en los atris de la Gloria l'astre
que abriga ab mantell d'or l'immensitat,
ab l'aurora per trono, l'hemisferi
per corona, la llum per rossegall?
En voliors de sols, volva perduda,
quiscún amplíssims mons illuminat,
que's voltan riallosos y s'empenyen,

image

not

available

rodolan ab lo món abisme avall;
¡que xich me sembla desde ací ¡que immensa
la grandor de qui tots los ha criat!
Taca d'un punt es entremitg la terra,
y al sí de Déu tot l'univers no es tant;
com mar de foch l'oviro, a rabejarmhi
vostre alé'm duga, Serafins, si us plau.
Mes, axeco la boyra del misteri,
y ¡ay! fón mes ales y'm fà caure un raig
a escórrê'l fel del càlzer de la vida,
que en la dalla del temps no puch trencar.
Mes ¡ay! ¿per què l'anyoro? quan escapsa
demunt l'ala batent del huracà
les terres massa altívoles, y udolan
los negres núvols al fuet del llamp,
a sa claror feréstega, de flames
en carro tronador, ¿no'm dona esglay?
¿D'estels no'm crida a sos jardins al vespre?
¿No'm vé a veure ab lo día al clarejar,
mirantme sol y lluna, riallosos
com a nines gentils de sos ulls blaus;
de nit y día oberts sobre la terra,
breçol hont gronxa'ls adormits infants?
Se reflecta en cada obra, y ¿no'l veurían
los ulls que féu de l'univers mirall?
Si tanco'ls ulls al sol que m'enlluherna,
ja'l trobo dins de mi que'm fà cantar,
quan m'omple'l cor que com més té més brama,
fet a sa mida sense fons, y abat
al esperit que ab set de maravelles,
se passeja pèls mons com un gegant.

¡Oh! ¡agenollèms! vèusel allí aparèxer.

ab los cels y sa gloria emmantellat,
ajup son dors lo firmament, y'ls cingles
s'inclinan y s'enfonzan a son pas,
fugen de pò'ls estels, y ab ala trèmola
l'alt Serafi s'amaga enlluhernat.
S'enutja, y'l cel se romp, trona y llampega,
s'estimban les montanyes fumejant,
tremeix natura y sotragueja, 'l caos
glatint l'encara no romput rodàm.
Si riu, ponent y llevant's junyexen,
y amanyagan les ones braholants,
lliga ab l'iris l'oratge y saltironan
com blanchs anyells les illes de la mar.
Mes parla aquella vèu que ha de cridarte,
superba pols humana, a Josafat:
—No'm vullas veure bé, fill de la terra;
quan me veja ta mare finirà;
¿a una ullada de sol los ulls aclucas,
y'm vols de cara a cara emmirallar?
Mentres te'ls vé a descloure, compassiva,
la mort ab sa besada funeral,
ja't conta'l cel ma gloria en les altures,
l'abisme al fons mes obres espletants.—
Faças, Senyor, vostre voler que acato,
però en la creació transparentaus,
que es trist a qui us estima, sempre, sempre
cercarvos ab dalè y no vèureus may.
D'eix fill que us crida anyoradç, oh Pare,
¿donchs hont dolcíssim Pare, us amagàu?
¿Com dexàu buyt son pit de flor boscana
Vos que rublíu de gom a gom l'espay?
Com mel rájeli al menys de gota en gota
vostre nom tendre als llavis amargants

endolcès cali'l cor y les entranyes,
 que es dolç assaborir-lo y sospirar.
 Nom que escriuen ací lliris y roses,
 lo llampech en lo núvol allí dalt,
 y en cada plech de la blavosa tenda
 constelacions que no s'esborran may,
 per Déu de sols ab polsinera escrites,
 d'estrelles al sembrarlo com un camp.
 D'acort lo cantan los inferns y esferes
 ab terratrèmols, músiques y brams,
 l'ayre ab sospirs de lires y psalteris,
 y ab vèu de trò zumzades y volcans,
 batentse'l torb ab la congesta y'ls roures
 cruxint a tomballons per l'estimball,
 saltant los aucellets de brosta en brosta,
 de cascada en cascada'l torrental,
 de cel en cel fantasioses ànimes
 en sa volada'ls astres encalçant,
 hont veus novelles al concert responen,
 com dins les gabies d'or de son palàu.
 ¿Sinó per Déu, que tots los peix y cova,
 per quí fora la flayre de sos cants?

Surt com un nuvi l'astre rey del tàlam
 y a córré's llença a passa de gegant;
 dins sa gloria de llum apar lo càlzer
 que ofereix l' univers al Eternal.
 Lo pren Ell benhintlo, y a sos llavis
 ab mà invisible se'l ne puja en arch,
 escorrentne al baxarlo dolces perles
 que beuen les floretes l'endemà.
 Càntauli, flors...

image

not

available

image

not

available

TALIS VITA FINIS ITA

¡Ah! quan gran dan es
quels homes, comsevulla
que muyren, muyren sens
amor.

(RAMÓN LLULL.)

UN penitent del desert
trobà un home que moría,
que moría sens l'amor
de Jesús y de María:
—¿Per què moríu sens amor?
—Perque sens amor vivía.

MARIA IMMACULADA

Del lit cast de la Aurora
isque lo meu Amat en aquest
mon ; qui en ella pensa
macula, en lo sol considera
tenebres.

(RAMÓN LLULL.)

QUÍNA amargò'ns has dextat
malehida poma d'Eval
la serpent que t'abastava
ja entortelliga la terra,
cada centuria ab un nus
de llarga cuha feréstega.
Generacions de soldats,

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Lo cercan mos braços,
 mon gemech lo crida:
 L'Aymador hont sou,
 manadet de mirra,
 digàumho, si us plau,
 si volèu que vinga.
 No té sòn mon ull
 quan lo braç no us lliga;
 quan Vos ne fugíu
 ja es lluny l'alegría.
 Sortiré a cercarvos,
 com cerva ferida
 que cerca la font,
 la font d'ayga viva.
 Ja'n troba'ls armats
 que vetllan la vila:
 —¿Me l'heu vist o no,
 l'Amor de ma vida?—
 M'han près lo mantell
 lo mantell de viuda,
 y ab ses mans cruels
 m'han esmortuida; (1)
 mes ¡ay! de sos colps
 jo no me'n sentía,
 que'm lleva'l dolor
 més suàu ferida.
 Un xich més enllà
 gemegar n'ohía.
 Lo veig en la Crèu
 hont, cridantme, expira
 clavats peus y mans,
 lo cap entre espines.

image

not

available

SOMNI DE LA GLORIA

Satiabor cum apparuerit
gloria tua.

(PSALM XVI.)

La terra es una nau
que ab brandament suau
al Cel camina:
quan arribàm a port,
amichs de ma dissort,
¡quina delícia!

Dels bons patria felç,

image

not

available

image

not

available

LO SANT NOM DE JESÚS

Oleum effusum nomen tuum.

(CANT. I.)

Lo Messías noy
plorava, plorava,
l'han circuncidat
y la sanch li raja.
Tonades del Cel
María li canta,
tot cantant, cantant,
lo rosa de llàgrimes.
No plorèu, lo Fill,
no plorèu la Mare;

per darvos conhort
 los àngels devallan,
 los àngels del Cel
 a fer una dança,
 corones al cap,
 a la mà una palma.
 Tocan violins,
 violins y harpes,
 guitarretes d'or
 y baxons de plata;
 la cançó que fan
 lo món alegrava:
 —Oh Jesús, oh nom del Cel, (1)
 arrosa la terra;
 oh nom dolç, bresca de mel,
 sa amargor desterra.
 Oh Jesús, nom de Jesús
 dels cors alegrí,
 lo que tu del cel li dús
 si'l món ho sabí! —
 Lo càntich diví,
 pèls cors es com manna,
 com manna que plou
 a l'hora de l'alba;
 de goig ja somriu

(1) En les primeres edicions acabava eixa poesia d'aquesta manera:

—No plorèu, lo Fill,
 no plorèu, la Mare;
 que's dirà Jesús
 qui tot lo món salva —
 Lo cant es tan dolç.
 Els cors es com manna

a l'hora de l'alba;
 ja plora de goig
 qui de dol plorava:
 que'l nom de Jesús
 del amor es bàlsam,

image

not

available

SOSPIRS

ROSADA divina,
¡quan vos copsaré!
¡oh! vina al cor, vina,
lliri y clavellina,
rosa sens espina
del millor rosè.
Celestial aurora,
¡quan t'oviraré!
lo méu cor t'anyora,
tórtora que plora,
cridant a tota hora
l'Aymador si vé.
¡Ayl en vostra cara
quan m'hi miraré!
hermosura rara,
front de l'alba clara,
si no us veig encara,
d'amor moriré.

LES CINCH ROSES

Dilectus meus candidus et rubicundus,
electus ex millibus.

(CANT. V.)

PER entre les branques
d'un roser florit
vegí a qui tant aymo;
que n'es de bonich!
N'es blanch, ros y candi,
triat entre mil,
té'ls ulls de coloma,
té'ls llavis de llir,
rialleta d'àngel,
cor d'arafi

image

not

available

AL COR DE JESÚS

PRIMER

QUAN lo sol surt a la serra
badan son càlzer les flors,
Vos sou lo sol de la terra,
les floretes nostres cors.

Los aucells que entre les branques
sospiran tan dolçament
són angelets d'ales blanques
puntejant l'harpa d'argent.

Sol que a l'ànima extasía,
no us pongàu may per mon pit;
que la flor que hi bada'l día
seria morta a la nit.

AL COR DE JESÚS

SEGON

Quis dabit mihi pennas sicut
columbæ?

(PSALM LIV).

LES colometes volan,
volan al colomar;
les ànimes que estiman
volan a vostre altar;
joh qui tingués ses ales!
joh qui hi pogués volar!
que a l'ombra de les vostres
dèu fer de bon estar.

image

not

available

JESÚS Y SANTA GERTRUDIS

In corde Gertrudis invenietis me.

(RÉS DE LA SANTA.)

Jo prou voldria estimarvos,
mes no sé lo què es amor;
digàumho, Jesús, digàumho,
Vos que amàu fins a la mort.
—N'es l'amor fletxa de plata
que's despara ab un arch d'or;
l'aucellet que ab ella's toca
presa n'es del fletxador.
—Si jo tingués exa fletxa,
vos la clavaría al cor.
—Si no la tens, oh Gertrudis,
si no la tens, la tinch Jo,
y en ton pit ja l'he clavada,
que es lo cel dels meus amors:
per la ferida me n'entro,
com en sa cambra l'espòs;
los que'm perdan en la terra

image

not

available

LA VERGE DELS DOLORS

U vos omnes qui transitis per viam,
attendite, et videte si est dolor sicut
dolor meus.

(GEREM. THREN. I.)

SOTA l'arbre sant
la Verge sospira (1)
veyent mort lo fruyt,
lo fruyt de la vida:
lo fruyt es Jesús,
Ella bé ho sabia;
que l'arbre es la Crèu,
la Verge es Maria.
Paranles que diu
lo cor entristian:
—Jo'n tenia un Fill,
millor no hi ha

l'han près y lligat,
y en Crèu ara expiral
Roseret del Cel
que en mon cor florías,
tes flors ¿què s'han fet,
puix sols trobo espines?
Vosaltres que anàu
camí de la vida,
¿cap pena hi heu vist
semblant a la mía?

JESUS ALS PECADORS

Venite ad me omnes qui laboratis,
et onerati estis, et ego reficiam vos.

(MATTH. XI.)

MIRAU mon Cor de pare amorosíssim,
en crèu morint d'espines coronat;
no n'hi clavèu cap més al Cor dolcíssim
que tant vos ha estimat!

Sota ses ales cors de verge hi nían;
veníuhi a l'ombra, pecadors, veníu;
los Serafins més rossos quan somnían
somniau ferhi níu.

Llençau, llençau lo càlzer d'amargura,
que dolça bresca angèlica us portí;

Tinch per les vèrgens palmes y corones,
pèl jove somnis, música y amor,
gloria y recorts pèls avis y matrones,
pèls infantets dolçor.

Venú, daré consolació a qui plora,
medecina suau al malaltís,
y al pit de tots abocaré abans d'hora
plahers del paradís.

Mes ¡ay! vos enamoran les floretes
que en càlzer emmelat regalan fel,
y ningú assaboreix mes amoretes
més dolces que la mel.

Té la nina aymadors, lo lliri abelles,
lo més petit verger son rossinyol,
¡y Jo que lliris flu florir y estrelles,
tinch de plorar tot sol!

Per més que'ls braços nit y día axample,
ningú ¡ay de Mil ningú s'hi vè a llençar;
per tot se troba'l coliséu poch ample,
y es ¡ay! desert l'altar.

¡Amors del Cel, venú a fermhi festes,
que'ls de la terra ja no són per Mi!
¡Tant que l'estimo! sols me guarda arestes
mon blat que ab sanch reguí!

Aqueix amor del món per qui'm dexareu
¿vos amarà fins a la creu com Jo?
¿pèl paradís obrirvos que tancareu,
pren mort v nassió?

¿Què us he fet ab mos òsculs y abraçades?
¿en què us he ofesos per dexarme axí?
donàume altres açots, altres llançades,
mes no fujàu de Mi.

Jo só la vía, veritat y vida,
só hermós de cara, humil y dolç de cor,
de flors mon jou suàu, y enlleugerida
ma càrrega d'amor.

A amar y ser amat vinguí a la terra,
fet un anyell sols per poder morí, (1)
jo, Déu de les venjances y la guerra,
que trono en Sinaí.

Quan baxo en carro flamejant de bromes,
tremola encara'l firmament de pôr,
que'l núvol só dels llamps, mes ¡ay! pèls homes
só l'astre del amor.

Jo un roch no tinch hont reclinar la testa,
que tot vos ho doní sinó la crèu;
mon cos per pà, per ví la sanch que'm resta;
¿què darvos més?... prenèu.

Prenèu mon ser y tot, dolça primicia
del esplet que a la gloria us tinch guardat;
¿no tornarèu al Cor d'hont sou delicia,
fillets que m'heu dexat?

Si no hi tornàu ¿què faré jo? us sabrí,
bocins de mes entrayes, aborrir?
amarvos sempre, amarvos, sí podí,
fins a tornâ a morir!

LO PECADOR A JESUS

A CADA alba que surt prou vos adoro,
mes al pòndres lo sol ja us he dextat:
¿qui ploràrà, Jesús, si jo no ploro,
dolent de mi que may vos he estimat?

A dolls l'amor per tot arrèu vessava,
recantme ¡ay! un rajolí per Vos;
los ulls per no mirarvos aclucava,
agraciat com sou, bonich y ros.

De terra he omplert lo cor que'm regalareu,
trayéntvosen a fora ab l'arma al puny;
enceses ales d'àliga li dareu,
sols li serviren per volar més lluny.

Rieró que rodola fent joguines,
may somnié que'l rodolar finís;
per mals camins del món cercava espines,
fugint de Vos. oh flor del paradié

Y avuy que m'assolíu, y en vostres braços,
perque no fuja, presoné'm teníu,
les besades vos planyo y los abraços,
y al món encara ma ànima fà nfu.

Y al sentirhi canturies de sirena,
jo que amor bech en la divina font,
del pecat me rellico ab la cadena
que ahí'm junyía als criminals del món.

Y ab cor empedrehit vos faig la guerra,
en ma volva de pols encastellat,
¡y eix cuch no traga, bon Jesús, la terral
¡y encara, encara son alè us es grat!

Tenyit de sanch y llàgrimes com rosa,
tot sovint a la porta del méu cor:
—Óbrem, dihéu, coloma mía hermosa;
per tu lluytava en mos torneigs d'amor.

Trenta anys cercant-te, esgarriada ovella,
del pessebre pugí cap a la crèu;
dexí penjats tos durs grillons en ella
ab mes armes y vida per trofèu.—

Oh, mártyr del amor, Jesús dolcíssim,
es hora ja de servos agrahit;
qui us escupí, vengué y clavà, oh Altíssim,
¡com rentarà son cor ennegrehit!

De plors de sanch ja'l cor exut no'n raja,
de seràfiques flames ¡ay! no'n té,

image

not

available

BETHARRAM

PER les riberes del Gave,
lo dña del Dijous Sant,
cullía roses boscanes
una verge de quinze anys;
rosades són les herbetes,
cada pedra un relliscall;
tot cullint roses boscanes
n'ha caygut al torrental.
Lo ramell se queda en terra,
la nina baxa ayga avall:
—Valèume, Verge María,
valèume, Verge, si us plau.—
María té'l cor de mare,
ja la sent del Cel estant;
dins un núvol se n'hi baxa
tota vestida de blanch:
pren lo ramell de la vora
v a la nina'l va allargant:

image

not

available

SOTA L'OMBRETA

Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi; et fructus ejus dulcis gutturi meo.

(CANT. II.)

A L Arbre d'amor
m'he enfilada un día,
sols per abastar (1)
lo fruyt de la vida.
¡Quín sabor tan dolç!
¡quina olor tan fina!
L'Aymador ho veu,
" ~ venía:

image

not

available

A MARIA

ORACIÓ

DOLÇA Mare del bon Déu,
Rosa del Cel la més bella,
si'm dasseu vostra poncella
la plantaria al cor méu:
donàume a Jesús en crèu,
que es Ell ma vida y mon bé:
de día l'estimaré,
lo somniaré de nit,
viuré d'amor en son pit,
y en sos braços moriré.

image

not

available

image

not

available

image

not

available

D'esfulladices roses que cullía
les espines oviro en vostre front,
espines ¡ay! que us punyen cada día
que florsoloro del jardí del món.

Per darmho tot, de tot vos despullareu;
¡quant car, oh dolç Jesús, vos he costat!
lo cor que ab greus sospirs me demanareu
¡que tart y fet malbé vos l'he donat!

Assecántseus lo vostre en l'agonía:
—¡Tinch sèt, tinch sèt! me deyau defallit;
dontus vinagre y fel, puix jo tenía
de bon amor escorregut mon pit. (1)

Almenys a qui us abeura d'amargura
dexàuli eix càlzer compartir ab Vos,
a qui us donà per llit una Crèu dura
no li déu pas de roses amorós.

Jo, per clavarmhi, a vostres mans divines
voldría pendre'l clau rosegador,
al front tenir voldría exes espines,
y enfonzada exa llança al mitg del cor.

Voldría en ell vostres neguits escórrer,
vostres neguits que agrejo tot sovint,
y ab cordials de pur amor socórrer
lo vostre que de pena's va acandint.

Oh Crèu, oh llit de nupcials abraços,
jo hi dormiría ab mon Jesús també;
dexàume estendre dolçament los braços,
y ab claus d'amor clavat hi moriré.

(1) En les primeres edicions: "

image

not

available

L'OVELLA PERDUDA

PÈL Calvari amunt
cap al Cel pujava,
del bon Jesuset
seguint la ramada.
Si no'l puch seguir,
me porta a l'espalla,
m'alleta en sos pits,
m'adorm en sa falda.
Lo camí n'es dur,
jo enrera tornava.
Per trenta tres anys
Jesús m'ha cercada
per viles y camps,
per camps y montanyes.
Per vèurem millor
se'n pujava a un Arbre;
ja'm veu vora un riu
pèl llop rosegada;
lo riu es de foch,

image

not

available

PLOR DE LA TÓRTORA

Lo rossinyolet s'es mort,
tres dies hà que no canta;
jo d'ací me'n tinch de anar,
que l'anyorament m'hi mata.

(CANÇÓ POPULAR.)

VORA voreta'l riu
me n'he guarnit un níu,
que'l sol hi toca;
lo cobrecel n'es d'or,
veníu, somnis d'amor,
breçàumhi a l'ombra.

Qui'm fa de cobrecel
n'es d'un Colóm del Cel
aleta hermosa:

¡que hi fà de bon estar
si's posa a refilar
místiques trobes!

També n'hi refilí
derrera'l cant diví
de brosta en brosta:
l'Aucell ara no hi es;
corrandes que hi he après
les canto sola.

Mes ¡ay! no hi canto, no;
¿com cantaria jo
si'l cor s'anyora?
n'anyora'l bés suau
d'aquell Amor d'ull blau
y cella rossa.

Refile'l rossinyol,
refile al raig del sol
que a mi no'm cova;
des que no'm cova may
m'estich sota un desmay,
plora que plora!

Abelles que hi ventú,
fugú d'ací, fugú,
la flor n'es fora;
cercàu jardins del Cel,
que al món ja no hi ha mel
que us sia dolça

Los papellons se'n van,
que no hi llambregan tant
    lliris y roses:
los papellons se'n van,
may més hi tornaràn,
    puix Ell no hi torna.

Adéu, Abril y Maig,
també d'ací me'n vaig,
    que hivern s'acosta;
aucells y flors, ¡adéu!
quan a alegrá'm tornèu
    ja seré morta.

L'aucell refilarà,
la flor reflorirà
    sobre ma fossa;
sols m'aconhorta a mi
que a refilá y florí,
    seré a la Gloria.

Allí ab mon dolç Amor,
abella sobre flor,
    gosa que gosa,
n'endolciré, felíç,
ab cants del paradís
    ma vèu de tórtora.

Oh vèrgens, que hi rihèu
ab qui ferí'l cor méu

image

not

available

I

PERQUE miro les estrelles
no estigàu, mon Déu, gelós;
m'agrada pèrdrem entre elles
per encontrarvos a Vos.

II

Quan lo vent besa les roses
elles també's van besant;
lo bon Déu a tots nos ayma;
¿per què no fem altre tant?

III

Tota la llum del mitg-día
brilla en vostre blan vestit.

image

not

available

SANT JOSEPH

A B la florida vara
Joseph va caminant;
bé n'es més florideta
la que li va davant;
per vèuren la Poncella
los cels s'abaxaràn.
Quan són a l'Establía,
Joseph està cançat:
—Dormíu aquí a la vora,
que prou havèu vetllat.—
Lo somni que somnia
que'l bon Jesús es nat;
al despertar del somni
se'l veu allí al costat;
quan veu que juga ab àngels
també n'es posat.

image

not

available

Y amunt, amunt, de cayre
enrera dexaré turons y bromes,
y enlayre y més enlayre
del Cel ab les aromes
podré felíç embalsamar mes plomes.

Als raigs del Sol que anyoro
veuré exos astres que a sos peus se mouen;
los plors en que m'esfloro
veuré ab sos plors com plouen
y en gots d'argent los gessamins los clouen.

Ja oviraré les fortes
torratxes de Sión enlluhernada,
ja ses daurades portes
veuré que un àngel bada,
mentres les ales plegaré encisada.

Altres de rosses testes,
que rabejaren de ríus d'or en ones,
vindrán a ferme festes,
y a dar-me enhorabones,
joguinejant ab palmes y corones.

L'ayrosa voladuria
seguiré del Anyell cap al herbatge,
y ab divinal canturia,
sota florit brostatge,
al tàlam entraré de nuviatge.

¡Les flors de l'estelada

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Vora enllà camino,
voreta del bosch,
a Jesús no'l trobo,
sa Mare tampoch,
mes ¡ay! sols espines
que'm punyen lo cor.
Un aucell refila
per dar-me conhort.
—Aucellet que cantas,
¿no m'has vist l'amor?
—¡Ay! quan no puch vèurel
no refilo, no.—
Camino, camino;
—¿Jesuset, hont sou?
mos ulls que no us veuen
esclatan en plors,
ja'ls peuets me sagnan,
ja les mans y tot.—
Les seves m'axecan
al caure en la pols,
les seves que'm posan
garlanda de flors.
—Quan trobava espines
¿donchs hont erau Vos?
—Entre elles cullia,
cullia exes flors,
les flors que engarlandan
ton front amorós.

JESUS Y L'ANIMA

(TRADUCCIÓ)

QUÈ us darà la terra, Espòs,
que ab sanch la regàu axí?
—Ramells d'espines per Mi,
ramells de roses per vos.

—Regada ab cinch fonts tan bones,
com un jardí florirà.
—Mes l'amor hi cullirà
molt diferents corones.

—¿Per quí són, Jesús hermós,
corones d'amor tan fi?
—Les d'espines són per Mi,
les de roses són per vos.

LO ROMIATGE
DE
SANTA TERESA

ROMANÇ ESCRIT LO DÍA 15 D'OCTUBRE DE 1878,
EN LO PORT DE CIVITA-VECCHIA,
A BORDO DEL VAPOR «SANTIAGO»,
Y DEDICAT A MOS COMPANYS DE PELEGRINATGE.

E N Barcelona la gran
una nau avuy pren vela,
una nau de pelegrins
ab una blanca bandera.
Blava es la mar com lo cel,
com lo cel quan s'asserena,
y cançons
immensa,

la nau n'apar un colóm,
un blanch colóm que s'hi breça.
Als que en ses ales anàm
dexar Barcelona'ns reca;
mes si de la patria exím,
una altra patria'ns espera,
Roma, la patria del cor,
nova Sión de la terra.
Davant la Verge del *Port*
cantèm l'*Ave maris Stella*.
La mar que dorm a sos peus
ab lo lleveig se desperta,
y les ones, com ramats
de cabridets y d'ovelles,
saltironan tot corrent
per exes planes sens herba.
Barcelona's va allunyant,
y'l cor li dñu:—¡A reveure!
Adéu, Montjuich, adéu,
Tibidabo y Montalegre;
adéu, cims de Montserrat,
vostre alè sant nos empenga
de Montjuich cap a Tosas,
de Tosas cap a Cerdanya.—
La tercera alba que surt
nos mostra l'Italia bella,
com un jardí vora mar
hont sol cantar la sirena.
La Verge de la Mercè
es pintada en la bandera;
abans de desembarcar,
lo jorn de Santa Teresa,
li dihèm tot sospirant

image

not

available

image

not

available

MORT DE SANTA GERTRUDIS

Veni de Libano sponsa mea—
(CANT. IV.)

GERTRUDIS n' està malalta;
ningú entén sa malaltia,
si no fos lo bon Jesús
que cada jorn la visita;
per malalties d'amor
n'es l'amor la medecina.
Axís que arriba a l'espona,
—¿Com te va, ma dolça amiga?

—Si esposa meva vols ser,
axecat coloma m'ia;
ja arriba'l mes de les flors,
passà l'hivern de la vida,
ta vèu de tórtora he ohit,
me dona flayre ta vinya.

—Per agradarvos a Vos
¿de quin colò'm vestiria?

—Del color del lliri blanch,
la flor que més me retira.

—Les joyes que'm posarèu
¿seràn d'or o perles fines?

—Seràn d'or del sol naxent
y de perles que'l Cel cria.

—Dessota mos finestrals
¿quí canta al sò de la lira?

—Un chor d'àngels y de vèrgens
que l'Etern Pare'ns envia,
nuviatge de la Gloria,
per sembrar flors y armonies.

La cançó que va cantant
may la terra l'ha sentida:

«Vina del Líbano, esposa,
vina del Líbano, vina,
que Jo só la flor del camp,
si tu lo lliri entre espines;
si es ton cor jardí tancat,
Jo la font que'l regaria.

Anèm al hort del encens,
anèm als monts de la mirra.»

Anèmsenhi, esposa, anèmsenhi,
que'l nuviatge ja arriba,
s'obre'l Cel de bat a bat

y'l séu altar s'illumina,
t'hi esperan los Serafins,
ma dolça Mare t'hi crida,
ab una corona en mà
de rubins y margarides;
vina, seràs coronada,
vina del Líbano, vina.

---

image

not

available

¿Volèu que faça ab vostra crèu la guerra,
la guerra dels amors?
¿que arrèu seguesca a pèu descalç la terra,
cercantvos aymadors?

¿Volèu de fil a fil sanch de mes venes?
a dolls vos la daré,
¿mos membres d'un a un, mes entremenés?
ijó tot m'ho arrencaré!

Mos pensaments, afectes y memoria
llevàumels si'ls volèu;
¿volèu que renuncié fins la Gloria?
¿Senyor, no me la dèu!

Mes ¡ay! no volèu tant, Jesús dolcíssim;
de qui us ha estat traydor,
com d'un amable fill estimadíssim,
volèune sols l'amor.

Volèu que assage aquí les refilades
d'aucell de paradís,
per férvosles après més regalades
ab sistre d'or felç.

Volèu que dexe les mundanes roses
per les d'eterna olor,
que pose sota'ls peus totes les coses,
y a Vos sobre'l méu cor.

Al Rey del Cel que a tots nos hi convida
¿qui'l cor li negarà?

image

not

available

LA FILLA DE MARÍA

CANÇÓ PASTORIL

CULLINT violetes
y algun gessamí,
cantava amoretes
diumenge matí;
l'aurora'm volia
per son rossinyol,
jo li responia:
dindol
jo só de Marta.

Tot dihentme ingrata,
me para un pastor
llacades d'

image

not

available

ALABANCES AL SANTÍSSIM

Nit de Juny, ¿quantes estrelles
veus sortir com flors novelles
al jardí del firmament?

*Tantes vegades
alabances stan dades
al Santíssim Sagrament.*

¿Quantes són tes ones totes,
mar? cada ona ¿quantes gotes,
que remous eternament?

*Tantes vegades
alabances stan dades
al Santíssim Sagrament.*

¿Quants brins d'herba té l'herbatge?

image

not

available

LA SAGRADA FAMILIA

QUAN Maria cus
sant Joseph fustaja
per ferli a Jesús
un breçol de perles.

*Bon Déu,
de cor la estimavau
la Crèu.*

L'Infantó no'l vol,
n'agafa la serra,
del petit breçol
les fustes encreua.

Bon Déu,

image

not

available

L'ESCUPTOR
DE LA
VERGE DE MONTSERRAT

EN la modesta casa de Maria
sant Lluch evangelista entrava un día
com un àngel al Cel:
—Perdó, li déu, si trenco atrevidíssim
de vostres prechs lo parrupar dolcíssim,
Coloma sense fel.

Jo estava anit endormiscat encara
quan, «Alçat», m'ha cridat una vèu clara,
la vèu de Jesucrist:
«Alçat y ves a ferme en escultura

Y a vostres peus m'ha duyt l'obediencia,
guiat, oh lliu blanch de l'ignocencia,
per vostre cast perfúm;
mes, oh pureza al dolç amor unida,
¿com pintarvos a Vos, sol de ma vida,
si Vos no'm dau la llum?

L'ofici venturós d'imaginayre
no'l conech trist de mil ni poch ni gayre;
però si vostra mà
de sant Joseph me dona sols una eyna,
en vostre nom me posaré a la feyna,
que Déu acabarà.—

—Si es mon Fill amadíssim qui us envia,
posàuvoshi en bona hora, dñu Maria,
que's faça com Ell vol;
mes a Jesús posàumel en los braços,
en l'estat en que dava'ls primers passos
de ma falda al breçol.—

Mentres axís la Verge li contesta,
un àngel bonicoy (1) de rossa testa
n'esmola un fí cisell,
altre per començar li dona l'axa,
altre'l compàs d'un penjador li baxa,
volant com un aucell.

Y ab mà que anima una secreta força
a un tronch de cedre va llevant l'escorça,
que omple'l taller d'olor:

y entre nusos y venes amagada
cerca febrós l'imatge somniada
per qui ja bat son cor.

Ja'ls llisos plechs de sa cayenta roba,
ja son bell front, ja ses espatlles troba,
son coll alabastrí,
per hont en ones d'or sa cabellera
raja suàu, com de la blava esfera
la llum al dematí.

Ja sota les parpelles que's desclouen
ulls troba que somriuen y commouen,
però del Fill hermós
¿hont trobarà l'original bellíssim?
¿quín foch darà a l'ullada del Altíssim?
¿quina ànima a aquell còs?

Dels àngels que'l voltejan amorosos
copia, d'un los blaus ullets hermosos,
de l'altre'l rós cabell,
y entre'ls flexibles braços de la Mare
coloca'l Fill a qui lo món d'eu Pare,
com perla en son anell.

Del bon Jesús, de la gentil Maria,
troba felíç la doble fesomia;
mes ¡ay! lo día cau,
quan per pulirlos bé li falta una hora,
y, a la claror per ferho de l'aurora,
... .. iàu.

. . . . .

image

not

available

DOLÇA VISITA

EPISSODI DE LA VIDA DEL BEAT GOFREDO

DEL monestir ab los monjos
Gofredo canta en lo chor,
canta Matines a l'hora
que les canta'l rossinyol.
Com abella, del hort místich
va volant de flor en flor,
de la antífona al versicle,
del versicle a la lliçó;
si l'un li sembla de nèctar,
l'altre de çucrer melós,
y'l psalm, dels rius de la terra
li sembla'l que dú més plors,

De la seva ànima hermosa
lo respir es l'oració:
com lo rés es de la Verge,
Gofredo'l troba més dolç;
també lo'n deù trobar ella
puix va assaborintlo tot:
de Cel en Cel ja devalla
per sentirlo més d'aprop.
Apar una llum que vola
baxant del altar major;
apar l'estrella de l'alba
que va mudantse de lloch.
Passa entre rengles de monjos,
jardiner entre ses flors,
fent a tots mitja rialla
y a quiscún dihent un mot,
un mot en llenga dels àngels
que s'aprèn al altre món,
¡dolça llenga que en la terra
no sabèm los pecadors!
Quan a tots ha fet visita,
surt per la porta del chor,
dexantlo trist, com la terra
quan se'n va la llum del jorn.
Gofredo passa per passa
la va seguint amorós,
extrenyent lo breviarí
com un ram sobre'l séu cor,
com un ram de roses veres
del roser dels seus amors.
Quan la Verge se n'adona,
com una estrella que's pòn,
abans de perdre's de vista

li somríu un altre colp
y li díu exes paraules
que per ell són fletxes d'or:

—Gofredo estimat,
torna al reso, torna,
torna, cisne, al ríu,
abella a la rosa,
segador al blat,
que la sega es bona.
De seguirme al Cel
encara no es hora;
encara no ho es,
mes rihent s'acosta
de flors immortals
texint ta corona.—
Quan l'hora ha arribat
d'alegría ell plora,
presoner que veu
obrirse la porta,
desterrat del Cel
que a la patria vola,
orb que veu la llum,
la llum de l'aurora.
Si es axò morir,
¡quina mort tan dolça!
Jesús té al capsal,
la Verge a l'espona,
demunt del séu front
oberta la Gloria.

image

not

available

LA CAPELLA

A LA BENEDICCIÓ DE LA DEL COR DE JESUS
DE COMILLAS

AL ARQUITECTE J. MARTORELL

COM d'un infant la virginal parpella
al primer raig del sol que la ferí,
s'ha oberta avuy la mística capella;
la crèu brilla en son front com una estrella
en lo front sereníssim del matí.

Sota la crèu, que es sa gentil corona,
axeca una campana angèlich crit
que per lo temple y per la vall ressona,
y per mar y per terra d'ona en ona
se'n puia com l'encens al infinit.

image

not

available

Cayentli de la falda flors divines
 en son vidre apareix santa Isabel;
 corona ensenya, sant Lluís, d'espines;
 sa púrpura los Claudis y Cristines;
 Benet sa regla, que ha poblat lo Cel.

Prop de Davit, Cecilia en l'orga's posa,
 cada registre fent tornâ una font
 de música y de càntichs abundosa,
 mentres pléyade d'àngels amorosa
 cantant desde'l trifori li respòn.

Eix toca'l violí, aquell la viola,
 l'altre un llahut tot nou de trobador,
 la lira se estremeix, l'harpa tremola,
 lo psalm davídich del psalteri vola,
 del bandolí les càntigues d'amor.

Tal volta ells a la nit eix temple alçaren
 per guardar en la terra sos joyells,
 y d'amples esperons lo coronaren,
 gegants que al séu voltant s'afileraren
 alçant per braç de ferre'ls botarells.

Tal volta ells han filat exes agulles
 que l'ànima acompanyan Cel amunt,
 han fet los archs del trèbol ab les fulles,
 y de branques d'abet ab les despulles
 texiren los calats de un a un.

¿Ells al drach de la gàrgola, volada
 han dat; a la campana sò argentí?
 ¿dexaren al altar sa ala daurada
 per dosser de la E... consagrada
 ...?

image

not

available

LA B. JULIANA, ABADESSA

A SOR JOSEPA VERDAGUER

Com abella dintre'l rusch
vú Juliana,
vú d'encesa oració,
que es mel de l'ànima,
en un rònech monestir
dins la mar blava,
dins la mar que't besa'ls peus,
hermosa Italia.
La nit santa de Nadal
plora y s'exclama:
... monestir

image

not

available

—Lo tresor que us porto jo
ni'l Cel lo paga.

Veus'aquí l'Infant Jesús
que ha nat suara,
vos ne fà gentil present
la Verge santa.—

En los braços l'ha posat
de Juliana,
com abella sobre flor,
càlzer en l'ara.

¿Què diria al bon Jesús
sa enamorada?

—Jesuset, bon Jesuset,
mon cor vos ama,
mes per fervos de escambell
lo món no us basta,
no es prou alt lo firmament,
l'espai prou ample;
¿com veníu a seure avuy
sobre ma falda?

Si us coronan los estels
de l'estelada,
¿què tindrà per vostre front
una illa ingrata?
Si té flors, són flors d'hivern
y lliris d'ayga;
si té perles y brillants,
són de rosada.

Per vestirvos no trobàu
la néu prou blanca,
¿y us vestíu ab la foscó
de la meva ànima?

• bon Jesuset,

image

not

available

dexant trist lo monestir
com font sens ayga,
com jardí sense la flor
que l'embalsama.
¡Oh diada de Nadal,
dolça diada,
per les monges del convent
de vora Italia,
si may més hagués sortit
la llum de l'alba!

Catalunya del méu cor,
oh patria mía,
en la mar que't besa'ls peus
hi ha una altra illa,
nau hermosa que un no sab
si va o arriba,
si se'n dú perles y flors
o te n'envia
de les platges de Ríu d'Or
o Palestina;
donchs sa vila més gentil,
Palma florida,
té una monja en un convent
que m'es cosina.
Cançoneta, ma cançó,
vèu de ma lira,
tot volant de mas en mas,
de vila en vila,
de la terra passarell,
del mar gavina,
" aquesta nit

image

not

available

A UN VIATGER

ARRIBAS de llunyes terres,
arribas de llunyes aygues,
has vist lo sol de dos mons
y de dos cels l'estelada.
L'estela de ton vaxell
a la terra has dat per faxa,
lligant ab tres nusos d'or
Europa, Amèrica y Assia.
Has rebut lo bés de foch
del Simoun del Sahara,
y'l bés del ayre que gela
la sanch dels fills de l'Islandia.
Has vist nàxer los grans rius,
los has vist caure en cascades
y morir dintre la mar,
eternitat de les aygues.
Has vist los palaus de Lúxor,

image

not

available

LO NOY DE LA MARE

CANÇÓ DEL BREÇOL

MENTRES María breçava y vestía
son ros y tendre Fillet que no dorm
perque no plore ni en terra s'anyore,
dolça li canta, dolceta cançó.

*No plores no Manyaguet de la Mare,
no plores, no, que jo canto d'amor (1).*

Cada gronxada't daré una abraçada,
cada abraçada un beset amorós;
mes rosses trenes seràn tes cadenes,
núu y alcoveta les ales del cor.

(1) En les primeres edicions seguia aquesta estrofa:

Golden pastora de Judea. nances y figues y nous y olives

¡Que n'es de bella ta galta en poncella!
¡que'n són de dolços tos llavis en flor!
són una rosa que'ls meus han desclosa
sols per xuclarne la mel del amor.

Feuli, aurenets, cançons d'amorettes,
càntali albadés (1) gentil rossinyol;
si t'es poch fina ma falda de nina,
baxen los àngels del Cel un breçol.

Sían ses ales glasser de tes gales,
sían sos braços coxins de ton còs,
jo per tos polsos ne tinch de més dolços,
per embolcarte les teles del cor.

Sía ta faxes, si'l Cel no te'n baxa,
quatre palletes de sech poliol,
quatre palletes tot just floridetes
que't servirían (2) de faxes y llençol.

Guarníumel, àngels; breçàumel, arcàngels,
d'ayre bon ayre, tot fentli l'amor,
mística bresca lo Cel li servesca
si en llet de Verge no troba dolçor.

Dels Reys l'estrella claríssima y bella
n'es baxadeta a posarse en ton front;
quan ells te miran gelosos se'm giran:
«¡Quina faldada de perles y flors!»

(1) En les primeres edicions: *fesli música gentil rossinyol*.

(2) En les primeres edicions: *este para servir de faldada y llençol*.

image

not

available

ANYORANÇA DEL CEL

A MON AMICH Y MESTRE D. MARIAN AGUILÓ

*Cors fels, llums, olors y càntichs,
Déu que us replega allà dalt
nos deix dir plens d'esperança:
A reveure, a Déu siàu!*

I

DESTERRADA de la Gloria
jo hi aguayto día y nit,
ab los ulls vessant de llàgrimes,
lo cor vessant de sospirs.
Aguayto'ls atris de plata,
les muralles de safir;
si de safir es per fora
què serà de nart de dins?

Oh verger de l'estelada,
 verger de lliris florits,
 felíç, felíç qui hi pastura
 darrera l'Anyell diví,
 sota l'arbre de la vida,
 vora'l riu d'ayga que n'ix:
 mes, adéu ombrívols màrgens,
 hont no m'apastura a mil

*¡Palau de mes amoretes,
 cancell d'or del Paradís,
 blaves portes de la Gloria,
 quan serà que us veja obrir!*

II

Faig guerra al còs cada día,
 me'n despedesch cada nit;
 l'endemà'm trobo en sos braços,
 ¡vàlgam Déu y quín patir!
 Tórnatén, fanch, a la terra,
 jo he trobat millor partit;
 si ta mare'm vol per seva,
 jo'm só dada a Jesucrist.
 Alçat ja, blava cortina,
 pabelló del Infinit,
 dexam veure a qui tant aymo;
 ¡tant temps ha que no l'he vist!
 aquella flor · · · · ·
 a · · · · ·

image

not

available

IV

Rossinyolets del Altíssim,
 jo anyoro vostres sospirs;
 sovint en somnis s'enlayra
 lo méu cor anyoradíc
 a vostres alegres cántichs
 a lligar lo séu tan trist.
 Ja entre vols d'àngels y vèrgens,
 entre esbarts de serafins,
 voleyà de branca en branca,
 de les poncelles al lliur,
 de sos peus vola a sos braços,
 de sos braços a son pit.
 Mes ¡ay! en dolç esposori
 quan un cel d'amor nos riu,
 la cadena de la vida
 me fà recorts de morir!

*¡Palau de mes amoretas,
 cancell d'or del Paradís,
 blaves portes de la Gloria,
 quan serà que us veja obrir!*

V

Dolça n'es la juvenesa,
 però's fón com néu als dits;
 mon cor es un nú de somnis

que hi van naxent y fugint,
 esbart de colomes blanques
 que se'n vola allà d'hont vinch;
 jo a tots los dich: *A reveure,*
 puix m'hi resta'l més bonich;
 ¡oh, dolç somni de la gloria,
 descapdellat (1) ¡ay! per mil
 Les estrelles per seguirvos,
 amor méu, al infinit,
 tenen carros de topacis,
 tenen rodes de safirs,
 los aucellets tenen ales,
 jo no tinch més que'l desitg!

*¡Palau de mes amoretes,
 cancell d'or del Paradís,
 blaves portes de la Gloria,
 quan serà que us veja obrir!*

VI

Tothom daleja per viure,
 jo dalejo per morir;
 de flors al Cel renadiues
 n'es la terra'l gran jardí;
 si hi vegés passar l'Altíssim
 tot regant y tot cullint,
 jo'm faria rosa vera

(1) En las primeras ediciones: *realizat ay! per mil!*

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

lo preu són de la gloria per los que allí atresoran,
pèls cors que a Déu anyoran
són raigs de llum que envía lo sol del paradís.

Quan ab Jesús baxava del Cel, hà vint centuries,
los àngels de la Gloria ploravan de dolçor,
ploravan a la terra, venint a voladuries,
al sò de ses canturies
s'inaugurà entre'ls hòmens lo regne del amor.

Los hòmens respongueren, al sò de les cadenes
rompudes, ab un hymne d'amor y agrahiment;
les flors, de fel y llàgrimes fins aquell día plenes,
tingueren les serenes
estrelles per germanes, a dalt del firmament.

Bethlèm veyà, entre palles, Déu als pastors somriure;
de bat a bat ses portes obriren les presons;
lo monstre de la guerra dexà estimar y viure;
dexant l'oasis lliure,
de la maysó dels hòmens fugiren los lleons. (1)

Pèl pobre que no sembra, los richs llur camp sembraren
y pèls aucells que cantan d'amor en sos teulats;
per l'orfanet les mares lo velló d'or filaren
que les ovelles daren,
y la misericordia vestí los despullats.

Flor que del Cel adollas en terra les aromes,
¡oh Caritat! cadena de flors que l'amor féu,
en terra, tu, agermanas los hòmens ab los homes,
y atravessant les bromes,
ab anells d'or enllaças los hòmens ab son Déu.

image

not

available

Per menjar no tenen rès,
per cremar ni un brot de llenya,
com no s'ha d'encendre més,
lo fogó també s'empenya.

L'infantó no té breçol,
la mare no té cadira,
mes canta com rossinyol,
però son marit sospira.

—¿Per què, esposa del meu cor,
per què tan alegre cantas,
quan jo conto ab gréu tristor
mes penes ¡ay! que són tantes?

De tant com a casa he vist,
joyes, mobles y moneda,
sols la Crèu de Jesucrist,
tan sols la Crèu nos ne queda.

May més podré treballar,
sempre creix ma malaltia,
jo me'n vaig cap al fossar
y ¡ay! hi vaig ab companyia.

Y nostre fill ¿què farà,
tot solet, sens pare y mare?
¿per ell un arbre hi haurà
que ab la seva ombra l'ampare?

¿Y tu cantas? Vàlgam Déu!
¿vols que ma pena s'ignore?
¿Per què cantas, amor meu?
—Perque'l nostre fill no plore.

LO CEGO D'ALHAMA (1)

Tot ho ha perdut
lo cego d'Alhama,
son hort sempre vert,
son hort y sa casa,
son pare estimat,
sa mare y germana,
sa esposa y sos fills,
lo ntu y niuada,
y ¡ay! l'enteniment,
finestra de l'ànima.
Tot ho ha perdut,
sinó la guitarra.
Quan pensa ab los seus,
ab ella s'abraça,
y ploran tots dos,

(1) Aquesta poesia no s'estimava en la primera edició.

image

not

available

LA MORT DEL ROSSINYOL

•

PER l'axerit infant de la masia
la mare avuy no troba cap consol;
tirant pedres enlayre aquest mitg-día
vegé caure a sos peus un rossinyol.

Lo vegé tremolar sobre les fulles
y estendre ses aletes expirant,
y gelarse, esllanguides, ses despulles,
lira trencada après son últim cant.

Ajagut aprop séu sobre l'herbatge
plorà tota la tarda sobre d'ell,
y apetonantlo, li parlà eix llenguatge,
propí d'un nin parlant ab un aucell:

— Rossinyolet, dels boscos alegria,
per què jo he hagut de ser lo téu butxí,
jo que a ton cant al vespre m'adormia,
y'm desvetllava ab ell cada matí?

Mes germanes petites, d'escarnirte
provavan amagantse en la verdor;
les grans l'alè aturavan per ohirte,
recordant, somnioses, son amor.

Ma bona mare, en èxtasis tranquila,
bevia'l cant, com rajolí de mel,
dihent: «Si en terra axí un aucell refila,
¡com cantaràn los angelets al Cel!»

Si són ulls dels àngels les estrelles,
del Cel al vespre en lo balcó blavis,
n'exfan a escoltar tes cantarelles,
¡ay! ressò dels concerts del paradís.

¡Y eix salari't doní per tes albades,
de la boscuria angèlich trobador!
¡harpa del Cel, tes cordes he trencades
quan vessavas més hymnes en mon cor!

Quin mal m'has fet, per què't llevàs la vida?
Te podria ab sanch meva retornar?
¡ay nol que al cor t'arriba la ferida;
¡may més, may més te sentiré cantar!—

Y plora l'infantó tot aquell día,
ni's vol aconhortar de sa dissort;
plora també a la nit, y si somnia,
gemegant anomena l'aucell mort.

Cosit a les faldilles de sa mare,
l'endemà, que es diumenge, a Missa va,
y agenollat, com fill als peus del pare,
son del·lete al vicari confessà

image

not

available

LA BOYRA

A HONT vas, boyreta d'or,
ahont vas, boyrina,
barquixó del riu del Cel,
que dexas la riba?
¿Dalt, al cim del Canigó,
no hi geyas tranquila?
—Vaig a fer ombra a un infant,
a un infant que expira,
ofegat pèls raigs del sol
sota un cep de vinya.
Sa mare està magencant,
per guanyar la vida
a un o dos altres que'n té
jugant per la vila.
—Corre, corre, boyra d'or,
vola hont Déu t'envia.—
¡Quan arriba al cap del rest
la mareta viuda,
si no fos la boyra d'or,
també's moriria!

image

not

available

Al anarsen ja sa vida,
fà un sospir:
—Ja que moro, penedida
vulch morir.

No seguís, flors, mon exemple,
que es ben dur;
l'atzebara, de mon temple
fou lo mur.

L'ignocencia, flors y nines,
es l'edèm;
sia'l clos verder o espines,
no'l trenquèm.

---

image

not

available

Les margarides humils, (1)
veyent sos ulls que blavejan,
si no devalla del Cel,
si no'n devalla s'ho pensan.

Aqueix lliri que fa test
d'una fossana modesta,
cobreix lo còs d'un infant
que fou mirall d'ignocencia.

Sota aquell roser florit
dorm una hermosa donzella.
Quan a Missa matinal
vé sa mare cada festa,
aguayta entre'ls branquillons
si son amor se desvetlla:
son galant jau més enllà
sota aquell tany d'olivera.

Eix ufanós gessamí
un pobre vell cobricela;
bé n'es de blanca sa flor,
n'era més sa cabellera,
n'era més son esperit,
colóm que pèl Cel voleya.

Entre les fosses dels seus (2)
té'l Rector la fossa seva,
puix fins després de morir
vol viure entre ses ovelles:

image

not

available

¡AMUNT!

Ja fà quinze anys, desde'l balcó de sobre
te veyà al primer pis;
no estavas ¡ay! com ara, vell y pobre,
baldat y malaltic.

No era ton llit un catre, com es ara,
sense coxí y llençols;
no se't menjava'l sufriment la cara,
ni tos vestits la pols.

Un níu d'aranyes no era, no, ta arcoba,
oberta com un camp;
no robava lo fret la teva roba,
tos aliments la fam.

Pobresa de Jesús tan estimada,
¡com t'aborreix tothom!
d'altres virtuts esolava la mirada.

image

not

available

AMOR

Amor meus et omnia.

JESUSET hermós,
mon cor vos adora,
claror dels meus ulls,
estel de ma gloria.
Mon cor sempre us díu
la metexa cosa,
però ja us díu prou
si'l vostre l'escolta.
Trobador novell,
sé sols una troba,
mon llaut es xich,

image

not

available

LO LLIRI BLAU

A EN JOAN MONTSERRAT Y ARCHS

LA congesta de la serra
digué un día al Cel hermos:
—¿Per què enjoyas tant la terra,
com a una esposa l'espòs?

Ab flors brodas sos herbatges,
y enribetas sos camins;
fas ton hort de sos boscatges,
de ses planes tos jardins.

Sa perleta té cada herba,
sa catifa cada prat,
son vol l'àliga superba,
sos llampechs la tempestat

Vestexes ab verda roba
sos membres sechs y envellits,
cada anv li'n donas de nova

image

not

available

LO BRUEL

TRADICIÓ

Un pagès hi hà al Empordà,
que Llop-cerver s'anomena;
té les urpes de voltor,
la cara de gos de presa;
d'escanya-pobres com ell
no n'hi hà un altre a la terra.
Ell roba a parents y amichs,
y de tot arbre fà llenya;
si no pot pendre un ramat
s'aconhorta d'una ovella.

Com a Llop-cerver que's díu,
xucla la sanch de les venes;
si no'ls pot xuclar la sanch,
a bocins la pell los lleva;
si no'ls pot llevar la pell,
de roba'ls d'exa.

image

not

available

Al acostarse la fam,
 per ell lo temps de la messa,
 se'n puja dalt del graner,
 ¡troba pollada la xexa!
 Pica de peus com un boig,
 y axís dihent s'escabella:
 —¿Donchs ahont llençaré'l blat?
 ¿com ho faré que no ho vejan?
 La vergonya que'n tindré
 me courà més que la pèrdual—

Mes son front de condemnat
 s'illumina ab una idea.
 Quan se vé la mitja nit,
 posa'l blat a la carreta,
 sachs y més sachs de forment,
 saques y saques de xexa,
 y'ls va a tirar al Estany
 que allà d'allà remoreja.
 Quan es al peu del Estany
 voldría tornar enrera,
 veyent que sota sos peus
 comença a desdir la terra.
 Los braus voldría aturar,
 ¡mes apar que algú'ls empenga!
 Si anavan a pas de bou,
 ara van a pas de llebra.
 ¡Seràn diables malvats
 que avuy faràn bona sega!
 Llop-cerver llença un gran crit,
 mes ja en les ones se n'entra
 a gabells xexa y forment

image

not

available

¡POBRA MARE!

Nou fills tingut—tot expirant me deya;—
com me'ls ha dat, tots me'ls ha presos Déu.
¡Nou angelets!—Y al dir axò somreya;
pot ser ¡la pobra! en son desvari veyà
que ab ella aquella nit serían deù!

—L'un era, com un àngel, ros y tendre,
l'altre era, com un pèsol, axerit,
y l'altre era un calú a punt d'encendre;
¡tan gran amor del méu amor va pendre,
tanta flama robà a mon esperit!

Com les nou cordes d'una grega lira
armonisavan sos nou cors en un,
los encenia tots una guspira,
fent ab totes ses flames una pira,
hont s'escalfava'l méu... ¡ara difunt!

De ma niuada quatre foren nines,
de cor novell de front somniador.

image

not

available

EN COMILLES (I)

QUAN jo era xich, feya castells enlayre,
castells de fades que s'emporta'l vent,
ab torres y jardins y flors y flayre,
com los que fà y desfà l'encantament.

Ja feya mon alcàçar en l'altura
y'ls astres coronavan lo séu front,
y cada nit brollava una llum pura
de sos balcons, com l'ayga d'una font.

Los boscos de columnes de l'Alhambra
sostenían ses voltes de cristall;
era una perla buyda cada cambra,
lluhián ses narets com un mirall.

image

not

available

RESIGNACIÓ

LA crèu que m'heu dat
abraço ab amor:
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

Ab foch l'or se prova,
l'amor ab la crèu;
si cercas a Déu,
en la crèu se troba.
¡Dolçor sempre noval
¡Tresor amagatl
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

Quan l'ànima plora
la gràcia hi floreix;
qui al món mav nateix
lo Cel

image

not

available

al front ses espines,
al llavi amargor,
y una llança al cor
que tan poch l'ha amat.
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

¡Què hermós Cel se veu
del cim del Calvaril
qui vulla pujarhi
l'escala es la Crèu.
¡Als braços d'un Déu
ja tot m'he entregat!
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

Tota Crèu es d'or
si es Déu qui la dona;
vindrà la corona
després del dolor.
¡Què pogués morir
ab Vos abraçat!
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

¡Què dolça es la Crèu
ab Jesús portadal
¡que dolça y amada
l'esposa de Déu!
Si ab Vos me volèu
en ella clavat,
*Que's faça, Senyor,
vostra voluntat.*

image

not

available

image

not

available

LA CEGUETA

N'es ben plantada, n'es bonicoya
na Margarida de Vall de-Neu,
té'ls ulls hermosos l'hermosa noya,
mes ¡ay! no hi veu.

No veu les hortes quan naix lo día,
no veu los arbres, no veu les flors,
ni'l Cel, eix llibre ahont llegiria
somnia y amors.

No veu los lliris, ni les estrelles,
lo sech Desembre, ni'l Maig florit:
¡vint anys que s'obren ¡ay! ses parpelles,
y encara es nit!

No veu los jóvens que la seguexen,
quan va a la Missa no veu l'altar;
¡té'ls ulls hermosos, mes li servexen
sols per plorar!

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

plorant al peu del escón,
plorant de fret y anyorança
sense'l fill del séu amor,
de son cel última estela,
de sa llar darrer tió.

Qui s'espera's desespera;
¡les hores que llargues són!
quan la nit es gayre trista
¡que li costa dar lo tomb!
Quan se vé la matinada,
a la porta sent un colp;
¿si serà l'infant que espera?
¿si serà l'infant o no?
Es l'infant de ses entranyes;
¡mes lo duhen dos pastors
sobre un feix de llenya seca,
no tan seca com son còs!
La mare'l pren en sos braços
per escalfarlo a petons;
mes en compte d'escalfarlo
se comana sa fredor.
Encenen la llenya seca,
mes ¡ay! ja'l fret es de mort.
Quan a l'ombra del sant temple
los posan al meteix clot,
com les campanes del poble,
la gent plora de tristor:
los vells ploran per la mare,
los jóvens per l'infantó;
tan sols no ploran los àngels,

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Quan veig tornar lo món al paganisme,
los esperits al fanch,
los esperits que jo rentí ab baptisme
de ma metexa sanch.

Quan veig al méu Vicari en la cadena
posat pèls enemichs.
¡Mes ay, mes ay! ¡los que'm donàu més pena
sou mos millors amichs!

¡Aquells que tinch en ma metexa taula,
dormint sobre mon cor,
los sagrats sembradors de ma paraula,
corrèus del méu amor!

¿Per què no us estimàu los uns als altres,
com jo vos he estimat?
si volèu que jo visca entre vosaltres,
jo só la caritat.

Serà odiat qui a sos germans odia,
¿quí no m'ha ofès a mi?
¿quí no m'ha ofès set voltes cada día?
y tots vos perdoní.

Jo só, jo só qui rebo les ferides
en exos llarchs combats,
veyent delmar les honres y les vides
de mos millors soldats.

De mos amichs no'm fèu més sacrifici;
fèu guerra a Llucifer,
que escampa ses doctrines ab lo vici,

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Demanava abrich als arbres,
estavan sense brancall,
ses soques eran de marbres,
sa brostada de cristall.

No teníen una fulla
per dar teulada al aucell,
cada brot era una agulla,
cada astaloch un coltell.

Los marfulls al peu dels sálzers
eran mates de cotó,
y aquestos, copes de cálzers
de bisantina faysó.

Són colgats tots los terrossos
que abrigarían son llit,
són vidre'ls sàlichs y arbossos
que enjoya altre Maig florit.

Són desertes les campanyes,
hont no li espera conhort;
són salines les montanyes,
costes núes sense port.

Si se'n vola a un mas o a un poble,
per no morir entre'l gel,
per donarli allí mort doble
l'espera algun noy cruel.

Demana a un pastor posada,
al veure atañçar la mort,
dihentse desesperada:

Lo pastor no se n'extranya:
—Ben arribada, li d'fu;
petiteta es ma cabanya,
mes encara hi cab ton nú. (1)

En sa metexa escudella
li dona beure y menjar,
tot escalfantse, prop d'ella,
en lo pedrís de la llar.

II

Quan fón la nevada immensa,
sortint lo sol rialler,
per una malavolensa
lo pastor cau presoner.

Com no té germà, ni pare,
ni parent, ni companyó;
com no té una dolça mare,
sempre es sol a la presó.

Ses llàgrimes ningú exuga,
ningú escolta son penar;
ningú, aquella crèu fexuga,
ningú li ajuda a portar.

Sols un aucell lo visita,
entranthi cada matí,
per la finestra petita,
quan hi entra'l raig diví.

(1) En la primera edició: mes se neix gran gran ton nú.

Saltirona per la rexa,
y, al de dins donant consol,
ab los de fora se quexa
ab un cantar que fà dol.

Apar que diga ab vèu vaga:
«Qui fà bé, bé trobarà;
si amor ab amor se paga,
mon amor bé't pagarà.»

Tornant de missa primera
la filla del batlle l'òu,
y ab la cançó matinera
la seva ànima's commòu.

Del aucell la llenga hermosa
la minyona no l'entén;
tan sols entén una cosa:
que'l pastor es ignocent.

Arribant a casa seva,
demana a son pare un dó.
—¿Quín dó vols, la filla meva?
—Vulch les claus de la presó.

Una cuera novella
amiga es del presoner:
lo Cel nos parla per ella;
de traydor ¡oh! no'n pot ser!—

La presó mentre ella obría
la cuereta'n volà,

image

not

available

Molts aucellets, al sò de ses canturies,
cada matí venían-s'hi a breçar,
amorosos voltantlo, a voladuries,
com los nevats coloms llur colomar.

Tenia moltes branques y penjavan
de cada branca milenars de n'fus,
d'agrahiment bells càntichs ne rajavan,
murmuris dolços y aleteigs festius.

A cada bés del ayre que'l movia
una pluja de fruyt queya a sos pèus,
solada d'or que'l poble recullia
en places, ports, riberes y conrèus.

¡L'arbre ha caygut! jo li diguí ans de caure
al colp terrible de la mort cruel:
—¿De tos recorts quín més te vé a complaure,
avuy que axecas ta brostada al Cel?

¿Es d'haver vist a l'ombra de tes branques
infantes, reys y prínceps solaçar
com voladuria de gavines blanques
jugant ab les escumes de la mar?

¿Es d'haver, davant ells, d'una a una,
fet desfilar vint naus a llur servey,
collar explèndit de brillants que engruna
lo vassall a les plantes de son rey?

¿D'haver sentit l'esclat de la grandesa?
¿D'haver gosat la flayre del amor?

image

not

available

JESÚS ALS NOYS

Sinite parvulos venire ad me.

VENÍU a ma presencia
noyets, veníu a mi;
les flors de l'ignocencia
són flors del méu jardí.
Seguíu lo méu exemple,
seguíulo ab cor fidel,
de casa cap al temple,
del temple cap al Cel.

CHOR DE NOYS

Aném, Jesús nos crida;
anemhi tots, aném;
al Cel, hont nos convida,
ab àngels i sant

image

not

available

image

not

available

image

not

available

L'EURA

ALS EXCURSIONISTES

PER QUÈ a les fulles d'aura esmaragdines
Déu la figura los ha dat del cor?
Perque, amigues fidels de les ruïnes,
los donen l'abrigall del séu amor;

Perque servescan d'aspra a les que cauen,
a les que's tenen dretes de mantell,
de sudari florit a les que jauen
cançades de parlarnos del temps vell;

Perque ab sos rinxos y garlandes verdes,
s'an tapts de l'abside trencat,
y amaguen del vell frontis les esquerdes,

ells recles l'han llaurat;

image

not

available

Mes, per vert y ufanós que sia'l roure,
té en sa immensa capsada algún secall,
y les ones del temps, que'l fan somoure,
sempre algún brot ne tiran riu avall.

De vent cada alenada lo despulla
d'un troç de escorça o d'una flor gentil,
y axís de brot en brot, de fulla en fulla,
los cabells roba la tardô al Abril.

¡Que fulles cauen de la patria historial
del front de Catalunya, ¡que brillants!
¡que raigs de llum del carro de sa gloria,
astre d'amor de tots los catalans!

Ja un alt castell, ja un monestir s'ensorra;
ja's pert, com una joya una costúm;
ja un santuari divinal s'esborra
ab lo vas d'or perdentse lo perfúm.

Ja vella cariàtide, cançada,
l'arquivolta del temple d'exa anar,
y pedra que avuy pert la portalada,
demà per terra tirarà l'altar.

La gòtica finestra coronella,
si veu tòrcé'l pilar que la sosté,
també torçada acluca sa perpella
divina, que una fada desclogué.

De segle en segle'ls monuments s'esfloran,
¡ay! són ramells que passen de mà en mà,
los ulls amants cada matí n'anyoran
algún que, aquella nit s'escl-

image

not

available

RECORT DE MURCIA (1)

LA torrentada ja arriba;
la torrentada es aquí,
arrasant tot lo que troba,
masos, temples y jardins,
cabussant hòmens y cases,
capdellant arbres y nius.
Ab sos udols la tempesta
fà més horrible la nit;
cada casa es un sepulcre,
la ciutat un cementir.
Davant de la rierada
va l'estol dels fugitius,
uns als altres empenyentse
per no dexarse assolir.
A tres dits de la sumzada

image

not

available

LA VIUDA DEL ESCULTOR

R OSETA's deya l'esposa,
l'esposa del escultor,
al temps en que aquexa Rosa
tenia forma y color.

Emprenent l'últim viatge,
ell trist li digué:—Al morir,
sols puch dexarte exa Imatge,
que ara acabo d'esculpir.

¡La Verge que representa
no't dexe may de sa mà!—
Y mirantla somrihenta,
l'esperit a Déu donà.

¿Què faràs, dona ignorada,
si sols ta cambra't coneix?
¿Al caure de la brancada

image

not

available

Si un xich d'oli algú li envia,
ella li diu:—¡Déu n'hi dóna—
y del menjar l'estalvia
per fer cremar el llantió.

Y la Verge, que es tan bona,
li parla del marit seu,
y li ensenya la corona
de que es hereua la creu.

Mes ella arriba al calvari
de ses penes sense fi:
prou li ha costat d'arribarhi,
mes se li acaban aquí.

Més que malalta es mitg morta
tot lo seu còs va cayent,
va cayent com una porta
que l'ànima està rompent.

Mira la Verge Maria,
recordant al seu espòs,
y la pobra en sa agonia
té'l coratge de tots dos.

En son desvari's mitg-lleva
y diu, tornant caure al llit:
—¡Oh Vos, que sou obra seva,
portàume hont es mon marit!

image

not

available

Quan arriba a Barcelona
 la ginestayre es un maig;
 lo rastre de flors que dexe
 una estela d'or apar.
 Ne dú la falda que'n vessa
 y un cistell a cada braç;
 groga n'es com unes dobles;
 ¡no li'n farà guanyar cap!
 la pobreta de sa mare
 montanyes d'or s'ha format;
 ja se'n va ab la seva filla,
 «¡Flor de ginesta!» a cridar.
 La ginestayre bé agrada,
 les floretes altre tant,
 que les flors tenen un día,
 la ginestayre quinze anys.
 L'un les demana axonades,
 l'altre lligades a rams;
 qui para la barretina,
 qui extén un mocador blanch:
 Mentres ven flor de ginesta
 la processó va arribant,
 torrent de llum entre ribes (1)
 de domassos verts y blaus:
 al sò de la cornamusa,
 vé l'exèrcit dels gegants,
 ab les seves gegantesses
 d'eu que són deu aquest any:
 tots ells van armats de porra,
 totes elles de ventall.
 Al Bou segueix la Mulassa,

image

not

available

Sol hont les ànimes pures
se venen a assoleyar,
amor dels àngels y'ls hòmens,
¡oh Jesús sacramental! (1)
lo que aquells dos cors vos diuen,
mirantvos y sospirant,
digàuhu a aquells que no hi veuen,
perque no us volen mirar.

(1) Aquesta estrofa ha sigut cambiada en la segona edició. En la primera deya:

Sol de les ànimes pures
¡oh Jesús sacramental!
lo que aquells dos cors, etc.

---

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Sovint, anyoradiços, allà en les Filipines
se giran, ab frisança, cap aci,
per sobre les montanyes, per sobre les boyrines,
vers hont torreja'l Montserrat diví.

Y'l Montserrat altíssim es lluny y no s'ovira,
sols senten vostra flama dins son cor;
¡oh Vos que esta montanya prengueren per cadira
Vos los veyèu los fills de vostre amor!

Vos los veyèu a tots, encara que ells no us vejan,
a tots los catalans del continent,
als que llauran les ones que més enllà blavejan,
als que viuen a ocàs o a sol-ixent.

Siàu pèl que camina Sant Angel de la Gufa,
pèl que navega estela de la mar;
siàu la dolça Mare de tots ¡oh Mare m'al
com vostre santuari es nostra llar.

Al jove que guerreja, soldat del rey d'Espanya;
al que víu lluny de Vos malalt y trist;
al màrtir de la patria que mor en terra extranya:
al màrtir del amor de Jesucrist.

¡Oh! al missioner que dexe sos pares y sa terra,
per seguir la bandera del Senyor,
y als ídols sanguinaris, dintre'l desert, fà guerra
ab les enceses armes del amor.

Mostràulos la corona de llor que no s'esfulla,
ensenyàulos la palma celestial,
que l'huracà no trenca, ni la tardor despulla,

image

not

available

LA VEU DE L'ATLÀNTIDA

AL ESCRIPTOR GRANADÍ D. F. DÍAZ CARMONA

CABUSSADA per lo llamp
dins l'abisme jau l'Atlàntida,
cadavre d'un continent
que té la mar per fossana;
mes, tità mal-soterrat,
tot sovint braceja y brama,
y avuy ha llençat un crit
a sa vehina l'Espanya:
—Filla meva del méu cor,
vina, vina a mon llit d'ayga:
mon cadavre es de gegant,

image

not

available

de Portugal a Cerdanya.
D'aquexa trèmola nau
n'es la Bètica la barca,
la barca que en la maror
¡ay! ¡s'enfonza ara-abans-ara!
Se clivella lo séu fons,
y per ses boques badantes
l'Encèlado ponentí
fà sentir ses bramolades:
—Baxa ab mi al fons de la mar,
baxa ab mi, ma filla Espanya;
la mar d'hont has tret un món,
digna es de ser ta fossana.—
No l'escolta Espanya, no,
des que altres veus la demanan,
la vèu de sos fills que moren
en Motril, Loja y Alhama.
Caritat ¡oh vèu de Déul
que avuy desvetllas ma patria,
recòrdali ses grandors,
lo que es avuy y es estada,
quan mitg món y l'altre mitg
ab son penó s'abrigavan.
Apàgahi bé les passions
que la tenen corsecada;
l'indiferencia, aqueix gel
que totes ses rodes para;
la política sens cor,
sense cor y sens entranyes;
l'error que tot ho emmatzina,
lo vici que tot ho mata;
la blasfemia, aqueix fetor
d'un sepulcre que no's tanca.

image

not

available

HYMNE A SANT FELIP NERI (I)

*¡Oh Sant Felip! donàunos adjutori
del món en los perills.*

*¡Oh Sant Felip, Patró del Oratori!
salvàu los vostres fills.*

TRIST es lo món; la vida transitoria
guía a la mort per espinós camí;
com Sant Felip cerquèm en l'alta gloria
vida millor que no tindrà may fi.

Si de Jesús volèm la companyia
nos la darà la santa oració;
pare amorós s'inclina nit y día
al fill que orant vé a demanar perdó.

image

not

available

JESÚS Y L'INFANT

Jesús la gloria retreya
que al Cel los justos tindrà,
y un dels Apòstols li deya:
—Quí serà allí lo més gran?—

Al bell mitg de la rodona,
Jesús posa un infantó,
sentli d'aquella corona
cada dexeble un floró.

Ab una estreta abraçada
a son Cor diví l'uneix,
y ab una dolça alenada
son Esperit li infundeix.

—Qui vulla entrar en la Gloria,
d'eu, mostràntloslo ab lo dit,

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

—Veuse allí trono y palau;
anèuhi, si us plau,
que ma vida acaba.

—Hi aniré si hi veníu Vos,
mon clavell desclòs
a la llum del alba.

—Com hi puch, Mare, venir,
si he de redimir
l'humanal llinatge?

—Ressucitèu ben cuytós,
y anemhi tots dos
a pendren posada;
en mos braços Vos seurèu,
jo demunt la néu,
la néu que'l sol daura.—

Se n'hi vé ab son únich Fill,
clarejant espill
ahont s'emmiralla;
mes lo sol emmorent
en tan llarch camí
l'albor de sa cara.

L'angelet tot sospirant
anava serrant
la gentil Montanya;
quan hi veu l'hermós parell

ales.

image

not

available

image

not

available

image

not

available

No'n té'l pelegrí,
plorant se n'anava
camí ral amunt
vers l'esglesia santa.

Cada pas que fà
los ulls hi axecava:
ja'l colomar veu,
lo Colóm no encara.
Quan podrà dormir
dessota ses ales!
Cada pas que fà
de set se desmaya.
Floretes del bosch,
donèuli rosada;
estrelles del Cel,
donèuli una llàgrima:
del cim vos ho d'eu
l'Estrella de l'alba.

Ja ovira'l convent,
ja al portal entrava;
entrant al portal
cau a terra en basca.
—Mongets, bons mongets,
donèume de l'ayga.
—De l'ayga que vols
per ací no'n raja,
raja part d'allà
d'aquesta montanya.—

La set es de mort,
lo cor se li acaba:

image

not

available

DON JAUME EN SANT GERONI

PER veure bé Catalunya,
Jaume primer d'Aragó
puja al cim de Sant Geroni
a l'hora en que hi surt lo sol;
¡quin pedestal per la estàtua!
pèl gegant, ¡quin mirador!
Les àligues que hi niavan
al cap d'amunt, li fan lloch;
sols lo Cel miravan elles,
ell mira la terra y tot;
¡que gran li sembla y que hermosa
l'estimada del séu cor!

Té en son Cel aucells y àngels,
en sos camps vèrgens y flors,
en sos aplechs l'alegría,

image

not

available

Montseny, de Vich y Girona
 que lliga'l Ter anguilós;
 Cardona, de ses salines;
 Urgell, de ses messes d'or;
 Montjuich, de Barcelona,
 la que estima més que tot.

Tot mirant a Catalunya
 s'ha sentit robar lo cor;
 —¿Què puch fer per ma estimada?,
 va dihent tot amorós;
 si del Cel vol una estela,
 desde aci l'abasto jo.
 —No vol del Cel una estela,
 una vèu dolça respòn;
 la més bella que hi havia
 li lluheix en mitg del front.
 Tórnali dues germanes
 que prengué'l moro traydor.
 l'una anant a cullir perles
 vora la mar de Montgó,
 l'altra nadant entre'ls cisnes
 prop d'hont volava'l voltor.—
 Ell gira'ls ulls a Mallorca,
 l'ovira com un colóm,
 nadant entre Cel y ayga,
 vestida d'un raig de sol:
 a Valencia no l'ovira,
 mes ovira sos turons
 que del hort de la sultana
 són muralla y miradors.
 ~~~~~
 ~~~~~ : la espasa
 de trò:

image

not

available

COLÓM

Columbus noster est.
(LLEÓ XIII.)

SURT de Gènova'l Colóm
ab una clau sota l'ala
per obrir l'immensa mar,
desde'l principi tancada,
y robarli'l gran secret,
lo gran secret que s'hi amaga.
Una lletra en son bech dú
de Déu ab una embaxada
d'axamplar la creació

image

not

available

tot plorant lo beneheix
un Frare vell de la Ràbida:
—Vola, vola, blanch Colóm,
Déu te guie en ta volada.—

Passan l'istiu y l'hivern,
venen les flors de la Pasqua;
l'aureneta ja es aquí
y'l Colóm no torna encara.
¿D'algún aligot de mar
rebuda haurà falconada?
Si n'ha trobat d'aligots;
los batia ab un colp d'ala.
No'l plorèu, reyna Isabel;
no'l plores, ma dolça patria;
que d'olivera ab un brot
ja arriba'l Colóm de l'Arca.

De Barcelona en la Sèu,
de Jesucrist a les plantes,
mentre ella fà oració
lo Colóm es de tornada:
duya un Nou Món en son bech,
y als peus de Crist lo posava.

---

image

not

available

tot picant la roca
se picarà'ls dits.
Mes ayl sollevada,
comença a desdir!
¿Sortirà ab la seva
l'infern malehit,
y ab la nierada
per xafar lo núu
dels monjos quan dorman
serà'l cobrellit?

Los monjos se'n temen,
no van a dormir
y a la Moreneta
suplican axís:
—Lo diable'ns volta.
Mare, no'l sentíu
que empeny una timba
sobre'l Monestir?
Ja està a punt de caure,
¡ah, sols falta un pich!
Socorrèunos, Mare,
puix som vostres fills!—

Lo reso dels monjos
puja al Paradís;
y ¿quín reso hi puja
que no s'ia ohit?
Ja'n baxan cadenes,
cadenes d'or sí,
que al caure decantan
lo dau de granit.
Del ràfach duhentse'n

image

not

available

L'ABAT GARRIGA

1511

DE Montserrat al Cel
s'hi va ab una volada,
perçò hi puja la gent,
perçò'ls àngels hi baxan,
a veure y olorar
la Rosa catalana.
Hi dexan or los reys,
los richs hi dexan plata,
los pobres ayl son cor,
present que més li agrada.

Lo més pobre de tots
un dematí hi nujava,

image

not

available

Lo bon porter se'n riu,
lo pare Abat plorava
mirant al infantó,
pesantli les paraules.
Que en somni avuy ha vist
desde son cap de plata
passar a son cap d'or
sa mitra enlluhernanta.

1550

Cresqué l'hermós infant
y fôu l'Abat Garriga;
quan lo petit rebroll
fôu rabassuda alzina,
ab braços de gegant
alçava exa Basílica,
carrèu sobre carrèu
y timba sobre timba,
d'aqueix anyoch de puigs
demunt la roca viva.
Lo trono ornat que fôu,
de la més alta cima
de son altar del Cel
baxà a sèurehi María.

---

image

not

available

lo cerca d'ací y d'allà,
lo cerca y no'l troba.
Al veure que de son fill
la mar es la tomba,
la romeua en terra cau
com cau una morta.

Se n'axeca tan bon punt
a la Verge invoca:
—Oh Verge de Montserrat,
aydàunos ¡que es horal
Mes ¿a vèureus com vindrèm
perduda la joya,
la que us duyam en lo cor
com un ram de boda?—
Y ¿què faràn los romeus
al pèu de sa fossa?
¿Anirà a Montserrat,
mes ayl o a Mallorca?
La Verge'ls crida: «Ventu»
d'aquells cims de roca:
no podent durli l'atlot,
veuràn la Madona!

Ja enfilan lo camí-ral,
ja pujan la costa:
quan trucavan al convent,
ell obre la portal,
com un pèsol axerit,
fresch com una rosa,
cullideta ara tot just
al ruxím de l'ona.
—Fill méu, com és

image

not

available

LA ESPASA DE SANT IGNACI

1522

MONTANYA de Montserrat,
que pelegrins t'han pujada
d'ençà que ets lo camaril
de la Verge sobiranal
Hi pujava un capità,
lo més noble de Viscaya:
d'ú que'l feriren d'un pèu
defensant la seva patria,
Déu vol ferirlo del cor
defensant l'Esglesia santa.

image

not

available

l'altre les té en Alemanya.
Veshi tu, y contra Luther
encén l'exèrcit del Papa,
combatent al séu costat,
general de nova armada.
Los soldats que't donaré
duràn tots bandera blanca,
lo nom de Jesús al pit,
l'amor de Jesús dins l'ànima
serà la fi'l séu escut,
l'eterna gloria sa paga.
Y puix, noble cavaller,
me fas present de l'espasa,
vet'en aquí una de foch
que del Cel te n'he baxada:
en lo puny hi ha una crèu,
en la punta un doll de flama.—

Quan sant Ignaci la pren,
en amor son pit s'abrasa:
al sortir del temple sant,
un pobre vell hi entrava;
li dona tots los arrèus
galonejats d'or y plata,
y en cambi de sos vestits
lo séu de sach li demana.

Quan baxa de Montserrat,
los pelegrins que hi pujavan
un Elías creuen que es
que del Carmel redevalla
per revivar en lo món

image

not

available

lo violí a l'esquerra,
l'arquet a l'altra mà.

Sos companys de cobla
lo duhen a enterrar.
Lo rossinyo, salmeja,
salmeja més enllà;
quan veu l'Escolania,
calla per escoltar.
Lo cant de les absoltes
començan d'entonar;
lo primer vers que entonan
del Cel sembla baxar,
lo segón vers que cantan
se posan a plorar.
Lo mestre de la cobla
los aconhorta en và,
les fonts ja son rieres,
y les rieres mar.

Oh patges de la Verge,
bé teniu de plorar,
al qui millor cantava
venint de soterrar.
Los monjos també ploran,
sols canta un ermità,
sentint cantar los àngels
y ab ells lo nou germà,
aucell d'ales obertes
que cap al Cel se'n va.

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

¿Són passarells d'aquells boscos
o sirenes d'aquell mar?
Són trobadors de la patria
que cercan la flor de Maig.
Oh Flor del Maig de la Gloria,
que a deshora us he trobat,
tant temps hà que ab ells la cerco
la flor del lliri entre carts!
Tan bon punt mos ulls l'oviran,
flors del món, adeusiàu,
ja no teníu mel prou dolça
per la bresca de mos cants.

Moreneta catalana,
la morenor vos escàu:
jo a vostres peus l'harpa dexo
vora l'Espasa d'un Sant.
Mentre li'n faig presentalla,
me parla de baix en baix:
—No la penjes l'harpa dolça,
no la penjes sens cantâm
al torneig de l'hermosura
de vora vora la mar,
cada posada una perla,
cada vers un diamant.
Digas que'n vulch la més bella
de les flors que'ls he regat,
mon amor ja'ls darà versos,
mos vergers los daràn rams,
mos àngels psalteris dolços
que d'amor fan somniar.

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Una volada més,
arriban a la porta,
la Verge es al altar
y'ls escolans l'enrotllan,
ab ciris a les mans,
ab càntichs a la boca;
lo càntich es tan dolç,
que als àngels enamora.
—Tornêmsen, angelets,
que ells s'han llevat més d'hora,
y hont cantan los infants
los àngels són de sobra.—
—No són de sobra, no,
respòn sa Reyna hermosa;
que canten ells a dins,
vosaltres dins y fora,
en cada mitg de bosch
y en cada cim de roca,
y dintre'l camaril
hont jo us escolto sola.—

Encara no'ls ho dîu
ja hi es l'alada cobla,
cantant cançons del Cel,
semblant música dolça.
Lo pelegrí la pren
per veus d'una harpa eòlia,
lo pastoret per cants
del rossinyol que glosa.
Si són càntichs d'aucell,
l'aucell es de la gloria;
si veus d'una harpa són,

image

not

available

perque veja les estrelles
quan de nit lo prenga'l sòn,
y entremitg de les estrelles
al Amor dels seus amors.
Té per llit la terra dura,
per capçal un aspre roch,
y encara quan hi reposa
n'està despert lo séu cor.
Quan surt l'estrella de l'alba
ja en terra està de genolls,
fent d'un tronch reclinadori,
altar de la creació.
Prega al Déu de les altures
per justos y pecadors,
pèls qui venen a la vida,
pèls qui se'n van a la mort,
per cristians y per moros,
pèls aucellets y les flors.
Y ells niuan dintre sa cova
per regalarli cançons,
y elles fan test de sa entrada
per vessarhi rius d'olors;
y ab aucellets y floretes
de Déu parla nit y jorn:
no s'entenen per llenguatge,
que s'entenen per amor.
Los aucells ab ses volades
li mostraren una font,
hont cantant ab ells se'n baxa
quan del nfu los crida'l sol.
Menja créxems y xicoyres,
y cireretes d'arbós,
y hèn de l'ayga gemada.

però sa set es d'amor;
y veu lo Cel dintre l'ona,
y dintre'l Cel son Espòs,
y de sos ulls en la flama
la seva ànima se fón.
En lo séu llibre de somnis
sols de Jesús hi té'l nom,
y altre nom no vol escriure
en son llibre de recorts.
Com segell lo dú en sos braços,
com segell lo dú en son cor.
Per ell té una sola nota
la música d'aqueix món,
mes una nota tan dolça
que l'omple de gom a gom;
los àngels no'n cantan d'altra
de Déu volant al entorn,
¡y cors purs que l'heu sentida
digàu si hi ha rès més dolç!
Enfilantse entre cingleres,
camí li mostran les flors,
n'es un verger cada vora,
cada mata n'es un póm,
en quiscuna que hi llambrega
un present veu del Espòs;
les fruytes li semblan joyes,
penyora del séu amor,
veu en la rosa ses galtes
veu en lo lliri son front,
sos braços en cada branca,
y en cada fulla son cor.
Los aucellets pren per músichs,
que a cada nunta de sol.

image

not

available

II

LO POU DEL DIABLE

Per un forat tenebrós
 que hi ha al pèu de la montanya,
 sortia un jorn Llucifer
 a l'hora en que'l sol s'amaga.
 Poch amich de sa claror,
 no li vol veure la cara,
 no vol saber rès de Déu,
 ¡massa'l troba dins la flama!
 Lo que vol veure en lo món
 es si hi tindrà bona anyada,
 si pot arrencarne blat,
 si pot sembrarhi sisanya.
 Los rats-penats tenen pòr
 quan veuen ses lletges ales,
 y fugen al davant séu
 cap al cau de *les fantasmes*.
 A aquell trepitg y aleteig (1)
 les fantasmes desvetllades

(1) En les primeres edicions:

Al trepitg y esvolatech,
 les fantasmes desvetllades
 blanques s'axecan com morts

mes la pòr los peus los glaça,
 y's quedan allí a plorar
 hont fà vint segles ploravan,

esvolategan, com morts
mitg coberts ab sa mortalla.
Dexa'l cau del *Elefant*
que dú una torre a l'espatlla,
la *Cova del Camaril*,
la *Cova de les cascades*,
y de penyal en penyal
pujant lo Pou del diable,
n'ensopega un d'horrorós
ministre séu que devalla:
—¿D'hont vens ara, malehít?,
díuli ab vèu enrogallada.
—Vinch d'aquí dalt, li respòn,
d'aquí dalt de la montanya.
—¿Què vens de ferhi aquí dalt?
—De pararhi una llaçada
a un penitent que fa temps,
hi porta vida molt aspra.
—Si l'has parada a Garí
perts lo temps garbellant ayga,
que ab lo senyal de la crèu
de tres en tres les despara.
—Avuy no se n'ha adonat,
tan finament l'he parada:
l'he fet pujar en un cim
per veure'ls puigs de sa patria,
y al ser a tres dits del Cel
li he dat alguna encensada.
Després a son esperit,
veyent que'l fum hi entrava,
perque'l foch també hi prengués
hi he acostat alguna brasa.
—¿V'ha acusat l'acció?

—Ja no l'ha feta tan llarga.
—¿Y ha minvat lo séu amor?
—Com llum hont l'oli s'acaba.
—Acabèmllo d'apagar,
no fés pas la revifalla.
Per fer nostre lo castell
vetaquí'l plan de campanya:
tu aniràs a Barcelona
allí al palau de Valldaura,
possehiràs a Riquilda,
la flor dels Comtes amada,
y no exiràs de son còs
afins que Garí te'n traga,
passant nou dies ab ell
dins sa cova solitaria.
Si no cau en eix parany,
cabussaré la montanya.—
Axò díu ab un gran crit
que ressona per la balma,
les roques suhan de pòr
trameténtsel l'una a l'altra.
Los pastors de Monistrol
pensan que es una tronada;
Joan Garí que, plorant,
del séu Tibidabo baxa,
s'afigura en sa tristor
que la terra tremolava.
Ell sí que deü tremolar
com una fulla en sa branca,
lo soroll que ara ha sentit
es del vent que vé a arrencarla.

image

not

available

L'endemà al caure la tarda
lo veu pujar sota séu,
ab los ulls mirant la terra,
y ab lo cor mirant lo Cel.
Fent com qui resa en son llibre,
hipòcrita, l'escomet.
Garí humilment lo saluda:
—Déu vos quart, lo pare méu,
¿vos viviu en exa serra?
—Trenta anys hà de penitent.
—¿Com fins ara no us encontro
jo que hi visch n'hà sis o set?
—Es que sols surto una volta
cada dèu anys a passeig.
—¡Trist de mi! tant que jo hi surto,
Déu no m'ho tinga en retret.
—Mes ¿què cercas entre roques,
anacoreta novell?
—Fonolls y màstechs mengívols.
—Aquí dalt n'hi ha de molt verts;
més amunt, dins una albeca,
rossejan bresques de mel.
—La mel fora massa dolça
per paladars com lo méu.—
Lo vell se mossega'l llavi,
l'ha embestit massa de dret.
Mes ja arriban a la cova
ahont sols falta la crèu:
—Entrahi, li diu lo diable,
mon ermitatge es aquest,
vetaquí mon llit de fulles,
... sient;

image

not

available

IV

RIQUILDA

¿Quin monjo dèu predicar
dintre la Sèu bisantina,
que es plena ja com un ou
y a rius la gent hi arriba?
Un monjo sant, d'ú, que hi hà,
mes per ara no hi predica,
que trau los mals esperits
a l'encisera Riquilda,
de Barcelona la flor,
dels catalans la pubilla.
¡Pobra filla del Pelós!,
qui t'ha vist tan axerida,
si't tornàs a veure avuy
per una altra te pendria.
Allí a l'espona del llit
asseguteta en cadira,
la tunicela de néu (1)
avuy matí se vestia;
demunt de la tunicela
lo brial de seda fina,
que com d'estrelles un cel
n'es crostat de pedreria.
De ses criades voltada

(1) En les primeres edicions: *la nevada tunicela*.

image

not

available

per posarse'l collaret
 llevas la crèu benehida;
 tan bon punt dexe la crèu
 cau rodant per la catifa.
 Son color s'esgrogueheix,
 son cabell tot se n'erissa,
 sos llavis llençan udols,
 sos ulls de cel flames vives.
 La comtesa fa un gran crit:
 —¿Donchs que té la meua filla?—
 Respòn un metge juhéu,
 lo més sabut que hi hauria: (1)
 —Lo mal que Riquilda té
 no'l curan pas medecines:
 té'l dimoni dintre'l còs.—
 ¡Vàlgans Jesús y María!
 Quan sa mare sent axò
 cau en terra esmortuhida.
 Ploran senyors y vassalls, (2)
 los infants ploran y xisclan,
 y'ls guerrers de cabells blanchs
 ploran a llàgrima viva,
 que sota'ls ferrats perpunts
 també hi bat un cor que estima.
 La duhen cap a la Sèu,
 a una columna la lligan,
 a una columna de marbre
 davant l'altar de la cripta.
 En un retaule daurat
 allí Santa Eularia brilla,
 entre mitg de sos butxins

(1) En les altres edicions: *lo més vell que hi ha a la vila.*
viades.

com una rosa entre espines:
al front té corona d'or,
als peus ses blanques reliquies,
trobades ara tot just
als peus de Santa Maria,
entre les perles del mar,
y entre les flors de la riba.
Sa cara es de lliri blanch,
coronada de celistia,
y sos ulls de cel serè
retiran als de Riquilda.
Vestit de sobrepellis
lo monjo vell l'exorcisa,
té en una mà'l salpasser
rajant ayga benehida,
en l'altre'l llibre sagrat
dels evangelis y epístoles.
A cada mot que llegeix
la verge signa y persigna,
com més la va exorcisant
més lo séu mal s'enverina.
S'emboyra son front rihent,
de sos ulls surten guspies,
de sa boca de pinyó
olors de çofre y saliva.
A cada estrevada seva
la columna apar que's vincla,
a cada udol que ella fa
lo poble s'arremolina.
No recula'l monjo, no,
ans tot l'infern desafia;
ab una estola morada
rodeja'l coll de Riquilda.

image

not

available

V

MONTANYA AMUNT

¿Quí són exos cavallers
que s'enfilan per la serra,
entre mates y penyals,
sense camí ni carrera?
Sos ayres de caminar
ayres són de gréu tristesa,
no són de dol sos vestits,
mes sa ànima està ben negra,
com un día sense sol,
com una nit sens estrelles.
Cavallers del comte són,
del comte Jofre qui'ls mena,
acompanyant a Riquilda
sa pobra filla possessa.
Va muntada en un corcer
lo més manyach de la terra,
perque no perille tant
lligada sobre la sella.
Té davant un cavaller,
patges davant y darrera,
son pare sempre al costat,
corrent a dreta y esquerra,
per veure'l cel de sos ulls
si hi troneja ja la guerra.

No hi riu la serena, no,
que encara hi bat la tempesta;
també bat dintre son cor,
també rodola en sa pensa,
y plora de fil a fil
y com més plora més pena.

Enfilantse a Montserrat
pêls boscos rodan y cercan;
tot rodant y tot cercant
lo penitent ensopegan,
al pèu d'una clara font
que ab los palets joguineja.
De vidalba es son cinyell,
d'un sach ulà sa gonella.
'Tan bon punt l'han conegut
lo comte Jofre s'hi endressa:
—Penitent, bon penitent,
benehíu la filla meva,
que hà tres dies y tres nits
lo dimoni n'ha fet presa.—
Joan Garí, quan ho sent,
de genolls se posa en terra,
axeca los ulls al Cel
y la minyona's desvetlla:
—Tornàu a vostre palàu,
la vostra filla es lliberta.
—No es lliberta, no, Garí,
puix tornarà a ferli guerra,
si nou dies y nou nits
ab vos no fa penitencia.

image

not

available

VI

LA TEMPESTA

Tot orant passa los dies,
tot orant passa les nits,
ab la ment sempre distreta
que la llenga d'exa dir,
com més lo cor la n'avisava
més va per altre camí;
la voluntat prou es ferma,
però'l còs es malaltic.
L'endemà a punta de dia
va a consultar l'enemich;
tristes són com la seva ànima
les paraules que li d'eu:
—Lo Comte m'ha duyt sa filla,
bella com un serafí,
perque ab mes pobres pregaries
li traga'ls mals esperits;
mes com per traure exa espina
jo no só agulla d'or fi,
mentres ella se'n millora
jo me'n sento emmalaltir.
Lo méu cor que tant volava
tan meteix està ferit,
ja no's p'...

ni al Cel vola tan sovint,
y oblidantse de les ales
s'arrossega per lo llim.
La meva ànima es un arbre
hont les virtuts feyan nfu,
y ara ab ses flors y ses fulles (1)
d'una a una'n van fugint;
y ¡ay! ja es arbre sense branques
que un mal vent farà bocins.
Si no dexo la donzella
veig que Déu me dexe a mi;
¿què faré?, ¿la torno al comte
o hi poso terra entremitg?
—Rès d'axò, d'eu lo diable,
sempre ab pèu fora camí;
quan un tresor me confian
jo no'l llenço pas axís.
—En batalles com aquesta
sols se salva'l fugitiu.
—Lo fugir de la batalla
no es pas de bons paladins.
—¿Què volèu, donchs, que jo faça?
—Batallar fins a la fi,
fins a la fi qui no lluyta
no's corona al paradís.—

Enganyat per lo diable
torna a sa cova Garí,
com una mosca a la tela
que l'aranya li ha textit.
Cada mot de ses converses
per ell es estat un fil,

sols un fil de terenyina
que s'ha anat tornant cordill,
lo cordill ja es ara corda
que se'l ne dú cap al crim.
Al baxar de la cinglera,
entre les roques y'l riu,
la campana de Sant Iscle
no'l saluda com ahí.
Quan Riquilda'l veu que torna
d'alegría li somríu:
—¡Quina estona estareu fora
sens recordarvos de mil
—Prou me'n recordo, Riquilda,
li respòn ab un sospir.
—¿Donchs ahont vos en anareu
dexantme soleta ací?
—A pregar dalt de la serra,
marxapèu del Infinit.
—Les pregaries que allí feyau
¿no podèu ferles aquí?
—Allí l'espai es més ample.
—Donchs dexàumhi ab vos venir.
—Ja les serres fan massa ombra,
aviat serà de nit;
llegeix tu en ton breviari
y en lo méu déxam llegir.—
Resa que resa Riquilda,
resa que resa Garí,
ella en son xich llibre d'hores
de cobertes d'or macís,
ell en son gros breviari

que la crèu de Jesucrist;
mes per tant que'ls ulls la miren
lo séu cor n'està fugint:

«Tórnatén, fanch, a la terra,
d'eu al còs son esperit,
si per séu me vol ta mare,
jo al Cel aniré a florir.

Tórnatén, fanch, a la terra,
que jo tinch millor partit;»
y en tant la pols que trepitja
va sos ulls enterbolint.

L'ombra crexenta del arbres
en sa cova ja ha fet núu,
y les lletres ja no's veuen
ni la crèu de Jesucrist.

Quan no ovira la crèu santa
gira al Cel sos ulls humits,
mes un núvol d'ales negres
l'acabava d'enfosquir;
negra està com la seva ànima,
ni una estrella al Cel ha vist:

La tempesta es xafegosa,
la donzella's va adormint,
ab lo rés encara als llavis
ab lo llibre encara als dits.

De la crèu cercant los braços
la fà caure del pedrís,
y en la cova sols hi vetlla
lo diable malehit.

Al segón trò que rodola
triomfava l'enemich.

. . . . .
. . . . .

image

not

available

image

not

available

—Vés a amagar al infern
de Montserrat la deshonra,
ans que hi ploga foch del Cel
com a Sodoma y Gomorra.

—Si'm llençau de Montserrat
baxaré per exa roca;
lo riu que ronca a sos peus
m'obrirà en ses aygues fossa.

—Y a mi ¿quí me la darà,
ja caduch y sense forces,
quan vinga a cercar sa filla
lo Comte de Barcelona?

—Si d'estimbarme'm privau
als llamps cridaré que'm fongan,
ara que estellan los rochs,
ara que'l cingle enderrocan.

—L'escàndol que vas a dar
ab ta mort ¡ay! no s'esborra.

—Donchs com l'esborraré jo?

—De sanch ab sols una gota:
a la que't pot descobrir
vés a taparli la boca.—

Diu, y li allarga un coltell,
un coltell de fulla mora.

—Puix es l'esca del pecat,
vés, enfónzali a la gola,
esfónzali tot seguit,
de mal pas sortirne prompte;
mentres jo sota eix penyal
cavaré la seva fossa.

Diu axí, y dressera avall
devellan es,
ell,

image

not

available

Acabantla de colgar
 a morts la campana toca,
 recordant al assessí
 que fora sant alguna hora.
 L'axada li cau dels dits
 y del pecat s'esborrona.
 Se gira ab lo séu company,
 veu que cambía de forma,
 dexant caure sos vestits
 com serp que muda d'escorça.
 Los pochs cabells que té al cap
 en banyots se caragolan,
 ja són peus de gall sos peus,
 son cinyell cuha horrorosa,
 y rihent a bell esclat
 l'ermità diable's torna.
 Llavors lo bon penitent
 sent anarli'l cap en roda,
 y exclama axís, desmayat,
 al caure sobre la fossa:
 —Campana, la de Sant Iscle,
 que a morts per Riquilda tocas,
 ¡ay! tòcahi també per mi
 que la vida m'es de sobra!

Llavors un crit terrible rodola de l'altura,
 ensemps que'n baxa un àngel cobert ab armadura
 forjada ab l'or del Cel;
 a Llucifer aterra sa llança fulguranta,
 i caigut sota sa planta,
 Miquel.

image

not

available

image

not

available

VIII

LLAGRIMES

La camí que fa baxant
un jorn d'hivern lo desfeya,
esquexats tots sos vestits,
caminant de mans a terra,
com a Roma'l Pare Sant
li donà per penitencia.
Puix com a bestia ha pecat
té d'anar com una bestia,
de dñes al pich del sol
y de nits a la serena,
sens alçar los ulls al Cel,
y vivint d'arrels y d'herba.
Tot passant lo Llobregat
sospirava de tristesa,
veyent en son clar espill
lo Cel de sa patria bella,
bonich com un lliri blau
ab sa rosada de perles.
Quan de la cova es a dins
en llàgrimes s'hi desfeya;
ja no hi niua'l roquerol,
ja no hi canta l'aureneta,
de les flors que ell plantà ell

image

not

available

IX

LO BATEIG

També plora'l comte Jofre,
¡quí'l pogués aconhortar!
D'ençà que hi perdé sa filla
sempre pensa ab Montserrat,
de ses serres la més bella,
de sos castells lo més gran,
lo de cent torres per banda,
cent jardins al Cel penjats;
nous pensils de Babilonia
hont fan núu Abril y Maig.
Un matí de primavera
se n'hi pujava a caçar,
ab los goços a la vora,
ab los falcons a la mà,
voltat de guerrers y patges,
plè de fletxes son buyrach.
La primera que dispara
se clava al cor d'un senglar;
si la fletxa es de bon ferre
de bon cer es son punyal:
la fera que tombollava
ja a sos peus estesa jau.

a l'espatlla's posa l'arch
y se'n va a beure ayga fresca
allí a la font de Vall-mal.
Quan veu l'endret hont sa filla
prengué d'ell trist comiat,
si no's recorda de beure
ja's recorda de plorar.
¡Bé n'ha plorades de llàgrimes,
bé n'ha plorades a mars!,
mes com avuy en ses galtes
may caygué plor tan amarch:
«¿Donchs hont ets Riquilda amada?
¿donchs hont ets?, d'ú senglotant;
per donarte un jorn de vida,
trist de mi, 'n darfa un any.»
Y'l dolç nom de la donzella
tristament va ressonant,
com los passos dels que viuen
per les tombes dels finats.
Llagrimejan les cingleres
y les floretes del prat,
y'ls aucells que hi refilavan
se posan a sospirar.
De prompte a un tret de ballesta
un corn de caça ha sonat,
los goços s'hi arremolinan,
los ballesters hi fan cap;
han vist a Garí en sa cova
feréstech com un alarb,
y per fera horrible'l prenen
¡tant l'enlletgí lo peccat!
Cent ballestes se li acaran,

image

not

available

en tos dits lo ciri blanch,
y vestit de roba d'àngel
que'l món no puga tacar.
Lo bateja'l senyor Bisbe,
l'apadrina un pare abat,
cavallers que l'acompanyan
són la flor de sos vassalls;
derrera comtes y dames,
fletxes y llances davant.
Fletxes y llances s'aturan
a la porta del palau,
pujan los comtes y dames
lluhit ròssech del infant.
Al cap d'amunt de l'escala
se servexen d'aygamans,
lo gibrellet n'es de pisa
que pot servir de mirall,
la tovallola de cànem,
no se'n fila de més blanch.
La taula parada troban
de verdura, fruyta y rams,
esquirols, daynes y cèrvols, (1)
cisnes, ànechs y faysans.
Les tovalles són brodades,
la vaxella n'es d'esmalt,
los gavinets y forquetes
lluhexen com un cristall.
Lo Comte està a cap de taula
en un sient tornejat,
dames a dreta y esquerra,
cavallers ençà y enllà;
l'infantó dorm vora'l Comte

image

not

available

X

LES BARRES DE SANCH

«Dins son palau de Valldaura
trist està Jofre'l Pelós,
mirant son escut que penja
d'un feix de llances y estochs.
Los cavallers ja li diuen:
—De què estàu tan neguitós?
—De veure ma adarga llisa
com un llibre sense mots.
—Llisa n'es la vostra adarga,
mes té'l camp de plata y or.
—Be té'l camp d'or y de plata,
mes es un camp sense fiors.—
Mentres diu exes paraules
una carta n'ha desclòs;
n'es del gran Carles la lletra,
lo segell d'emperador:
«Los normants entran a França,
»ajudàume'l méu nebot,
»que si vos me dau ajuda
»cada braç valdrà per dos.»
Quan les lletres són llegides,
—Cavallers, anemhi tots.—
Ia's cobreix de fina malla,

ja se'n calça'ls esperons,
cap a França ja se'n volan,
bon camí que Déu los dó.

Quan lo camí se'ls acaba
se'ls comença'l treball fort.
Carles Calvo està en gréu lluyta (1)
y'ls normants li prenen lloch,
com un mur de ferre verge
avençant cap a mitg jorn;
rajan sanch destrals y llances,
les ballestes rajan foch.
A la primera embestida
lo mur de ferre se romp;
los normants van de recules
per escapar de la mort.
A la segona embestida
no se'n vey a cap en lloch.
Los francesos se preguntan:
¿quí es aqueix batallador?
—Lo comte de Barcelona,
lo comte Jofre'l Pelós.—
La derrera de les fletxes
l'ha ferit aprop del cor.
Ja lo n'entran a una tenda
que prengué als normants traydors;
lo primer que lo hi visita
n'es Carles emperador.

Carles mira ses ferides,
ses armes mira'l Pelós,
tot mirant les seves armes

sospirava de tristor.

—No sospirèu, lo bon Comte,
mon metge arriba tantost.

—De les nafres no me'n sento,
sols me sento del honor,
puix en lo camp de batalla (1)
per mon escut no hi ha flors.

—Si'l téu escut n'està sense,
ton pit n'està vermellós.—
Posa'ls dits en la ferida,
los passa per l'escut d'or.

Si'l comte Jofre plorava,
encara plora més fort,
mes ses llàgrimes de pena
ja són llàgrimes de goig.

—Grans mercès, lo rey de França,
grans mercès, l'emperador.
Si no puch tornar a veureus,
Catalunya y Aragó,
est testament vos envíe
escrit ab sanch de mon cor,
gravàulo en totes mes torres,
brodàulo en tots mos penons,
y portàu les quatre barres
a les quatre parts del món.—

Oh soca de nostres comtes,
Déu no't vol arrencar, no;
de les *barres catalanes*
tu'n seràs lo portador:

per gravarles en son front,
los espanyols en ses armes,
los catalans en son cor.»

Quan la gesta es acabada
gira de full lo joglar,
canta les guerres del Comte,
canta sa lluyta ab lo drach,
quan, al sortir de la cova,
li rompé un roure pèl cap,
y atravessantlo ab la llança
com passarell ab lo dart,
s'enarbola per los ayres
ab lo monstre abrahonat.
Cruxtan frexes y alzines,
s'ohían xiscles y brams,
y'l Puig de la Crèu, al càurehi,
s'extremí de feredat.

Lo monstre de Sant Llorenç
a Garí's fa recordar,
altre monstre que caçaren
en un bosch de Montserrat.
Lo fan entrar a la sala,
se'l miran de cap a cap,
l'un li troba cara d'home,
l'altre d'ós lo caminar.
Li tiran ossos y'ls dexe,
d'amoxaments no'n fa cas,
sols, humil agenollantse,
besa'ls peus dels convidats.
Mentres besa los del Comte
l'infantó s'es desvetllat,
los àngels que somniava

a Garí li fan parlar:
—Axecat, Garí, li crida,
que de Déu ets perdonat.—
Y la fera tornada home (1)
de peus se posa a parlar.
Tots quedan frets com de pedra,
lo Comte més fret que cap:
—¿Donchs hont es, díuli, ma filla,
si ets tu Garí l'ermità?
—La vostra filla ¡ay! es morta!
—¿Y quin traydor la matà?
—Castigaume, comte Jofre,
que es molt gran lo méu pecat.—
Les paraules que ha sentides
fan sos ulls llampeguejar,
mes prompte'ls ulls s'asserenan
quan lo cor no està emboyrat:
li respòn ab vèu amiga,
tot cobrintlo ab son brial:
—Al home que Déu perdona
bé'l pot l'home perdonar.—
Garí conta, fil per randa,
de ses penes la més gran,
com del Cel caygué al abisme,
com tirà la perla al fanch,
la perla que'l comte Jofre
li dugué de vora'l mar.
Com la cova profanada
rentà ab llàgrimes de sanch
que ha plorades nit y día,
nit y día per set anys.

(1) En les primeres edicions: Com home de mar.

image

not

available

XI

INVENCIO DE LA VERGE

Era un vespre d'Abril, a l'hora bella
en que d'amor la virginal estrella
baxa al tàlam de púrpura del sol,
del Llobregat per la ribera ombrosa
anavan recullint sa vagarosa
ramada uns pastorets de Monistrol.

Com l'ayga que a ses plantes murmurava,
reflectían sos ulls la volta blava,
cercanhi les petjades del bon Déu;
y ab lo llenguatge pur de l'ignocencia
retreyan son amor y providencia,
eix cor que'ns ama y aqueix ull que'ns vèu.

De prompte una llum pura y misteriosa
baxant del Cel en la montanya's posa,
seguida d'altres llums en enfilall;
cadena de metèors lluminosos,
que arrossegan, al caure tan hermosos,
la llum del Cel a nostra fosca vall.

— de rosa vera

image

not

available

Com rosari d'estrelles de llum pura
que esgranassen los àngels en l'altura,
per aclarir la terra ab raigs divins,
hi baxan d'una a una tremoloses,
pluja suàu de lliris y de roses,
com no'n florexen pas en los jardins.

Tothom les veu baxar de la serena
volta al serrat, com perles a l'arena,
mes, àngels de la terra, los infants
veuen que són los àngels de la Gloria
los que en garlanda que'ls semblà il-lusoria (1)
duhen les llums divines en ses mans.

En una cova altíssima que's bada
en mitg d'una gran roca acinglerada
l'esbart de Serafins para son vol;
y a una claror que'n vessa esblanquehida,
desapareix la seva, avergonyida
com les estrelles al sortir lo sol.

Los uns entre penyals y verdes branques
extenen tot volant ses ales blanques,
dant a la balma celestial dosser;
ab citares los altres y psalteris
omplen lo Cel de música y misteris,
la terra d'esperança y de plaher.

Los altres dels turons per les esquerdes
plantan llorers y alzines sempre verdes,
festonejan lo llit dels rierons,

fan rebrotar la més antiga soca
coronantla de boxos y timons.

Cantava'l rossinyol en la ribera
regaladès cançons de primavera,
mes calla al ploure lo primer estel,
per escoltar los hymnes de la serra;
¿què valen ¡ay! los càntichs de la terra
al ressonar la música del Cel?

«Sortíu d'entre núvols, bellíssima Aurora;
d'ençà que us va perdre lo món està trist,
la terra us espera, lo Cel vos anyora,
¿volèu que no us ploren los ulls que us han vist?

«Sortíu, rica Perla, de vostra petxina,
que us vol Catalunya posar en son front,
per gerro prenèula, roser sens espina,
y s'omplan d'aromes Espanya y lo món.

«Vindràn reys y reynes a fervos visita,
corones y ceptres posantvos als peus;
un nfu en eix cingle tindrèu per ermita,
més pur que ses aygues, més blanch que ses neus.

«Sortíu, per retaule tindrèu la montanya,
per músichs los àngels y algún rossinyol,
lo Cel per corona, lo món per peanya,
per llanties de plata la lluna y lo sol.

«Tindrèu en les boyres bonichs cortinatges,
de nit les estrelles. de día la llum

les ales dels àngels durànvos missatges,
les ales dels ayres cançons y perfúm.

«Lo liri, oferintvos encens y ambrosia,
axeca entre jonsa son càlzer en flor;
l'aucell per mirarvos, Estrella del día,
estira ses ales y canta d'amor.

«Princeses y santes tindreu per servirvos,
per moços y patges angèlichs infants,
acorts y pregaries vindrán a oferirvos
després de les vèrgens los monjos cantants.

«Y ab monjos y ascetes serà aquexa serra
un rusch plè de bresques de mística mel,
de mel que recullen los sants de la terra,
voltant com abelles la rosa del Cel.»

Axís a les angèliques canturies,
ressonan com un temple les boscuries,
mes prompte'ls serafins prenen lo vol,
girant a la montanya'ls ulls hermosos,
com los gira a la llum que'ls hi ha desclosos
l'enamorat y tendre rossinyol.

Al perdres en lo Cel la clariana,
s'abaxan tristos a la fosca plana
los ulls que fà plorar l'anyorament,
y'l cor se vessa en resos y pregaries,
que rodan per les selves solitaries
... ent.

image

not

available

Tal del Tabor en la sagrada cima
als tres dexebls seus que tant estima
se mostraria un jorn lo Redemptor;
com néu sa vestidura blanquejara,
seria com un sol la seva cara
dins una alba de cèlica claror.

Com los rahims de l'eura que volteja
la cova, al sol sa cara moreneja,
en sa mà dreta un petit món floreix,
que ella mostra a son Fill perquè l'ampare,
y assegut a la falda de la Mare,
Ell somrihent l'ampara y beneheix.

Bisbe y pastors de genollons la miran,
y extàtichs oran, cantan y suspiran;
tanta hermosura'ls ha robat lo cor:
Gothmar la pren en sos ditxosos braços,
y ressona per timbes y ribaços,
la lletania que inventà l'amor.

«Estrella del matí, Mística Rosa,
hont com abella tot un Déu se posa»,
diuen los uns en chor acompassat:
«Causa de nostre goig, diuen los altres,
pregau, Mare de Déu, per tots nosaltres,
en vostra Casa d'or de Montserrat.»

Y'l nom sempre dolcíssim de Maria
omple'l Cel y la terra d'armonia.
Nota robada als cants del serafi,
entrènat en mos hymnes amorosos,
que fins los carts se tornan olorosos

Del Llobregat s'aturen les onades
 tot parlantne a les flors enamorades;
 tot escoltant eix càntich de dolçor,
 volant s'aturen los aucells enlayre;
 llençan vinyes y boscos mes aflayre
 y'l Cel asserenat més resplandor.

Y serra enllà la processó anguileja,
 com un colóm María al mitg blanqueja,
 colóm del Cel que vol niuar aquí:
 prop d'hont l'esperan ja Aciscle y Victoria
 com heralts de la Reyna de la Gloria,
 se fa immovible en lo verdós camí.

La portavan gojosos a Manresa,
 però de Catalunya la Princesa
 vol veure son realme d'aquí estant;
 estrella d'Orient de tota Espanya,
 vol guiar, desde'l cim d'exa montanya,
 als que'l sol del Messías cercaràn.

—¡Miraclel, l' Bisbe crida, ¡gran miracle!—
 entre boxos li fan un tabernacle
 de sos mantells y brostes y verdor;
 per sa Regina aquell verger l'adora,
 los passarells la prenen per l'aurora,
 les donzelles per l'astre del amor.

Com la conquilla que en la mar s'esberla,
 per rebre y estojar la rica perla,
 la serra es mitg-partida a solixent;
 Déu ab ses mans metexes l'ha desclosa
 per estojar la Perla més hermosa
 que li han ofert les platges d'Orient.

De son retaule engarlandat de fulles
ell axecà les gòtiques agulles,
hont l'àliga se cança de pujar;
féu ses columnes de turons de marbre,
hont com aucells al cimeral del arbre
pujaràn los ascetes a niuar.

Y la Reyna del Cel y de la terra
per trono pren la catalana terra,
sos penyals gegantins per respatller;
los núvols per cortina de sa arcoba,
lo Llobregat per franja de sa roba,
y'l cor dels catalans per encenser.

XII

CONCLUSIÓ

Mentres guarnexen l'altar
 plorant los Comtes arriban,
 lo comte Jofre'l Pelós
 y sa esposa Vinidilda.
 Los guía Joan Garí
 per entre rochs y verdices;
 si ploran ells de tristor,
 no plora ell pas d'alegría.
 La Comtesa ja li'n dfu:
 —¿Donchs hont es la meua filla?
 —Son còs es aquí enterrat,
 la seva ànima al Cel siga;
 si no coneguéis lo clot, (1)
 prou l'herba conexeria,
 l'herba que sols ha crescut
 ab mos plors amorosida.—(2)
 La fossa que ell ha signat
 s'escàu als peus de Maria,
 sota un roser de pastor
 que de roses l'ha guarnida.

(1) En les primeres edicions: *si no coneguéis la fossa.*

(2) En les susdites edicions:

Al arrencarne'l roser
se sent una vèu molt prima,
del magall als primers colps (1)
ne surt l'hermosa Riquilda.
Hermosa com may ne surt,
rastre de mort no tenia,
sinó un collaret de sanch
com de seda carmesina.
—Mare meva, no plorèu,
pare—d'eu—só encara viva,
qui m'ha guardada tant temps
no sé si cal que us ho diga,
¿quí podria haver estat
sinó la Verge Maria?
Quan, empès per Llucifer,
Garí m'arrencà la vida,
en sos braços me copsà (2)
la Verge com una filla,
me tornà l'ànima al còs
y, en un llarch somni de ditxa,
féu passar davant mos ulls
sa bella historia y la mfa.
Me féu veure Montserrat,
del temps alçant la cortina,
en cada cima una crèu,
en cada falda una ermita,
en quiscuna un ermità
d'aucellets ab companyia.
Un gran monestir vegí

(1) En les anteriors edicions: *Als primers colps de l'axada.*

entorn d'immensa basílica,
 y en ella'ls monjos y abat
 cantant la *Salve Regina*.
 La Montanya era un gran rusch
 compartit en cel·les místiques,
 hont com abelles los sants
 anavan sempre y venían.
 Vingué jove un genovès,
 cercant un món que somnía,
 y al ser vell tornà a venir
 a portarne les primícies.
 Vingué un Capità ferit,
 joh que ditxosa ferida!
 quan d'aquexa se curà
 una altra al cor ne tenia, (1)
 una ferida d'amor
 que per molts fou medecina.
 De fundadors y de sants
 ne vingué una lletania,
 passaren reys pelegrins,
 passaren reys y regines,
 los pobles en processó
 y en romiatge les viles.
 Als tristos donà conhort,
 als cegos donà la vista,
 als malaltiços salut,
 als morts, com a mi, la vida.
 Sols per tornàrvosla a vos

(1) En les primeres edicions en lloch dels dos següents versos deya:

dona a un pobre sos vestits
 y'ls seus de sarja s'abriga,
 dexà una espasa d'acer
 - altra de foch ne reble

per revivar en lo món,
 l'amor de Jesús que hi minva.
 Passaren Sants fundadors
 en granada lletania

jo la volguí, mare m'ia,
que sent lo somni del Cel
millor estava adormida.
Mes ay, per tenirme als braços,
no'm tregàu dels de Maria,
aquí hont he passat set anys
dexàume passar la vida.—
Sa mare's posa a plorar,
son pare plora y sospira,
veyent esquexar del cor
la branca que hi renaxia.
Mes, com es Déu qui li pren,
lo bon comte se resigna:
—Quédát, Riquilda, li dfu,
la Verge't vol per amiga,
farèm aquí un monestir
de monges benedictines,
y abadessa'n seràs tu,
clavell de ma clavellina.
Un monjo de Monistrol
pujarà a dirvos la missa,
y si algun àngel del Cel
no baxa pas a servirla,
ho farà Joan Garí
baxant de la seva ermita.—

Llavors lo bisbe Gothmar,
ornat ab bàcul y mitra,
mira les planes y cims
y exclama ab vèu que'ls domina:
—Oh patria, sobre ton front

image

not

available

XIII

DESTRUCCIÓ DE MONTSERRAT

(NOU CENTS ANYS DESPRÉS)

Quan l'àliga francesa del món ja ensenyorida
caygué vora les plantes del Montserrat, ferida
del Bruch en l'aspre camp;
la que a son vol estreta trobava l'ampla terra
sentí la pôr per volta primera, d'exa serra
al veure exir lo llamp.

Y en son vol, a recules, giranti'ls ulls encesos,
exclama: «Si a aqueix cingle poden pujar francesos,
lo dexaràn desert;
lo foch ha de passarne com infernal escombra,
del monestir y ermites no'n restarà ni l'ombra,
dels boscos ni ram vert.»

¡Y axí ho compleix! Ascetes, fugíu dels ermitatges,
los que al séu cant uníau lo vostre entre'ls brancatges,
rossinyolets, fugíu;
que ho crema tot y arrasa lo monstre de la guerra,
y ab l'arbre de cent branques y'l temple que s'atterra,
s'atterra vostre núu.

Adéu, càntichs de salve, de virolays y trobes,
adéu, antigues cel·les pèl monjo sempre noves,
adéu, temple y altar;
trencàu vostres violes. Ioh natges que hi cantavau!

image

not

available

Sols regna dins la casa de Déu l'arma homicida,
en les piques de marbre de l'ayga benehida
s'abeuran los cavalls.

Los llibres que lluhfan ab l'or de nostra historia,
ahont totes les pàgines són pàgines de gloria,
servexen d'encenalls.

Lo monestir esclata per tots sos quatre cayres,
los texinats y voltes a pans volan pèls ayres,
llençant llampechs de llum;
les cúpules són negres, gegantes xemeneyes,
que escupen a glopades de pólvora y de teyes
la flamarada y fum.

Lo místich claustre gòtich, l'esglesia bisantina,
cayent l'un sobre l'altre, barrejan en ruina
sos archs y capitells;
llençant pilars y jàceres llur càrrega fexuga,
quiscún com cariàtide que sostenir no puga,
s'ajauen sobre d'ells.

Del hort entre les plantes roda'l canó y udola,
per sobre'l mur com gàrgola trayent l'encesa gola:
se sent olor de sanch,
y'ls corbs ab qui'ls exèrcits partexen les despulles,
cantant, baxan a veure sagnar santes cogulles
en mitg de pols y fanch.

¿Què fèu en exes tombes, oh flor de nostres avis?
¿què fèu, abats y bisbes, vells hèroes, sants y sabis,
Riquildis y Garí;

los duchs de Ribagorça. Moncades y Cardones,

... les ones,

Alçau vostres espases de ferre y d'alabastre,
d'aquexos que us trepitjan, inichs, no'n quede rastre,
mes joh dolor! cayèu,
cayèu d'exos porfírichs corcers que també cauen,
y ab vostre escut y llances, al llit de foch hont jauen,
se fonen com la néu.

Sagrat alberch dels àngels, ermites y boscuries;
retaule hont se dexaren pintades nou centuries,
¿axís vos esborràu?
¿Tot un tresor de patria grandesa que'ns restava,
avuy com una flama de ciri que s'acaba,
nos dñu adeusiàu?

¿Nau bella que la Verge guiava, axís naufragas?
¿Llar patria hont s'encenta lo cor, axís t'apagas?
Ploràu, vèrgens de Sión,
en la montanya santa s'atterra'l santuari,
y'ls pelegrins que hi venen diràn demà al pujarhi:
¿ses torres ahont són?

En mon llit s'ajagueren ahí, respondrà l'herba,
desde'l panell jo abrigo llur magestat superba;
tornäusen pelegrins;
la mà ab que avuy esborro son temple y ermitatges,
perque de llunyes terres no hi vingan romiatges,
n'esborrarà'ls camins.

Oh temps, ¿axís nos robas? ¿De l'astre que's veu pondre
ab tots sos raigs la rica corona s'ha de fondre?
¡Edat antiga, adéu!
De tot lo que'ns dexares rès no'n quedà en un dñu...
mes no, que ab vostra imatge quedareu vos, María,
que tot ho tornaràn

image

not

available

image

not

available

image

not

available

VIROLAY (*)

*Rosa d'Abril, Morena de la serra,
de Montserrat Estel,
illuminàu la catalana terra;
guiàunos cap al Cel.*

A B serra d'or los angelets serraren
exos turons per fervos un palàu:
Reyna del Cel que'ls Serafins baxaren,
dàunos abrich dins vostre mantell blau.

Alba naxent d'estrelles coronada,
Ciutat de Déu que somnià Davit,
a vostres peus la lluna s'es posada,
lo sol sos raigs vos dona per vestit.

(*) Aqueix hymne fou escrit per encàrrech de la Junta del Milenar de Montserrat, per servir de lletra a les composicions musicals que optassen al segon premi del Certamen (N.º del 4.º).

XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXX
XXXXXXXXXX

image

not

available

Eularia l'enramava,
Sever l'anomenava
sa estrellja del matí.

Fugint de la gent mora
la celestial Pastora
dexà'l ramat fidel;
y en mitg d'exa montanya
de flors sols s'acompanya,
de flors y aucells del Cel.

Un día a la vesprada
la serra illuminada
vegeren los pastors;
vegeren llums molt belles
baxarhi, com estrelles
d'hermosos resplandors.

Lo bisbe sab la nova,
trobà dintre una Cova
l'Imatge més gentil;
los àngels la voltejan,
y'ls arbres que l'ombrejan
li fan de camaril.

La dú cap a Manresa,
mes la real Princesa
no vol passar avant;
se queda aquí a la serra
per benehir la terra
d'aquexos cims estant.

De reus sou visitada,

image

not

available

L'HERBA DEL AMOR (1)

Si jo fós un aucellet,
oh gentil Verge Maria,
volaria a Monserrat,
lo cor de la patria mia.

*Cap al Cel,
cap al Cel me'n volaria,
cap al Cel.*

Sentiria'l rossinyol
cantant ab l'escolania,
sota vostre camaril,
la Missa de trench de dia.
Pujaria altar amunt,
en vostra ma'm posaria,

(1) Aquesta poesia no s'estampà en les primeres edicions de *Cançons*

image

not

available

CANÇÓ DE L'ESTRELLA

A un brillant Estel
li digué la terra:
Floreta del Cel,
pòsat en ma serra;
quan veu que s'hi posa,
ma patria ditxosa
li dóna ab amor:

*Estrelleta o Rosa,
flor d'or,
Estrelleta o Rosa,
quédal en mon cor.*

I'estrellada nit

3

7 florit

image

not

available

CANÇÓ DEL PELEGRÍ

HE vist les dotze ermites
mes ¡ay! sens ermitans;
no hi fan dolces visites
los àngels com abans.
L'aucell encara hi n'ia,
les flors s'hi han quedat.

*Mes ¡ay! Maria
m'ha enamorat.*

Com la de *Sant Geroni*
d'ermita no n'hi ha;
he vist la del *dimoni*,
¡malhaja l'ermità!
sols ell muntar podria
l'altiu *Cavall Bernat*.

*Maria
m'ha enamorat.*

image

not

available

Cecilia salmodia
no lluny del gran *flautat*.

Mes jay! Maria
m'ha enamorat.

La roca *Foradada*
cap a Ponent se vèu,
immensa portalada
de gegantina Sèu;
potser Déu la volia
per la de Montserrat.

Mes jay! Maria
m'ha enamorat.

He vist sota una roca
plorar los *Degotalls*;
si'l bés del sol hi toca
són perles sos cristalls,
perletes que Déu cria
y cull la flor del prat.

Mes jay! Maria
m'ha enamorat.

M'agradan les canturies,
m'agrada'l camaril,
los prats y les boscuries
hont riuen Maig y Abril.
Safreig y Escolania,
los monjos y l'abat.

Mes jay! Maria
m'ha enamorat.

image

not

available

cantèmlí corrandes
com fà'l rossinyol.
Aucells de Marta
cantèm nit y dia.

Cantèmlí corrandes,
texímlí garlandes
de lliris y roses
y herbetes d'olor.
Seguímlí los passos,
viscàm en sos braços,
dormím en sa falda
la sòn del amor.
Aucells de Marta,
cantèm nit y dia.

Apar exa serra
lo Cel de la terra;
si'ns deyan los àngels
son càntich novell,
diria tal volta
la gent que'ns escolta:
si aquí no es la Gloria
ja n'es lo cancell.
Aucells de Marta,
cantèm nit y dia.

CANÇÓ DE LES ERMITES

PORTÍ corona de dotze ermites,
les habitavan tretze ermitans;
desde la terra semblan petites,
desde la Gloria semblavan grans.
De una a una me les han preses
les dotze perles del méu collar,
les dotze llanties per Déu enceses,
¡ay! ja no creman en mon altar.
*Oh Catalunya, só ta Patrona;
tórnam si't plau,
les dotze estrelles de ma corona,
que de més pures no'n té'l cel blau.*

Com los ascetes d'aquexa serra
l'home sospira per ser feliç;
¡mes ay! no penso trobar en terra
les flors que naxen al paradís.
Perque'n cullissen ells les primícies

n'hi queya alguna de sos jardins,
mes l'home's tanca l'hort de delícies
hont l'esperavan los Serafins.

*Oh Catalunya, só ta Patrona;
tórnam, si't plau,
les dotze estrelles de ma corona,
que de més pures no'n té'l cel blau.*

Aquí la vida se'ls escorría
com riereta d'ones de mel;
hora tras hora, día tras día,
cantant volavan tots cap al Cel.
Quan hi trucava la mort traydora,
—Entra, li deyan, ja estich a punt;
¿del món vols traurem? ja n'estich fora;
dels bens que robas no'n tinch ni un.—

*Oh Catalunya, só ta Patrona;
tórnam, si't plau,
les dotze estrelles de ma corona,
que de més pures no'n té'l cel blau.*

Com dotze cordes de ma harpa hermosa
totes batían per amor méu;
eran l'escala misteriosa
per hont pujava l'ànima a Déu.
La terra ab ella ja al Cel no encaxa,
puix se romperen sos escalons;
l'home no hi puja, l'àngel no hi baxa
junts a cantarme tendres cançons.

*Oh Catalunya, só ta Patrona;
tórnam, si't plau,
les dotze estrelles de ma corona*

image

not

available

SALVE DELS MONJOS

*Salve, Maria
de Montserrat;
qui en Vos confia
serà salvat.*

SALVE, Regina,
Mare divina
del Redemptor,
vida y dolçura,
port de ventura
del pecador.

Lo Cel vos dona
real corona
d'estrelles mil,
y exa montanya
vos dona Espanya

*Salve, Maria
de Montserrat;
qui en Vos confia
serà salvat.*

A Vos eleva
la prole d'Eva
son cor plorant;
arch de bonança,
nort d'esperança
del navegant.

Com una rosa
ma patria us posa
sobre'l séu cor;
Rosa en poncella,
siàu l'estrella
del séu amor.

*Salve, Maria
de Montserrat;
qui en Vos confia
serà salvat.*

Los ulls hermosos
girau piadosos
a aqueix món trist;
en ell guiàunos,
y al Cel mostràunos
a Jesucrist.

Salve, Morena,
de gracia plena

Llum d'Israel;
Flor de la serra,
Sol de la terra;
Porta del Cel.

*Salve, Maria
de Montserrat,
qui en Vos confia
serà salvat.*

CANÇO DE LA MORENETA

Nigra sum, sed formosa.
(CANT. I.)

MORENETA'n sou,
es que'l Sol vos toca,
es que us toca'l Sol,
lo Sol de la Gloria.
Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.

Angels d'ales d'or
vos farían ombra;
Vos no'n volèu, no,
volèu ser pastora,
tant sols per vetllar,
... un cim de roca

vostre blanch ramat
de viles y pobles.

*Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.*

Per besarli'ls peus
Llobregat s'acosta,
y al vèurels tan purs
s'atura en sa vora;
besa'l setial,
lo besa y se'n torna.

*Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.*

Catalans, veníu.
María us anyora,
té'l sol per vestit,
lo Cel per corona,
per trono un mont d'or,
per cambra una gloria;
veníula a adorar,
que'ls àngels no gosan.

*Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.*

CANÇÓ DEL MARINER

QUAN ab un pèu en la barca
me despedesch de ma esposa,
que en lo braç encara'm posa
nostre fill tan amorós;
rosantlo ab llàgrimes tendres
alço'ls ulls a vostra serra:
si no puch tornar a terra
amparàulos a tots dos.
*Lluny de ma patria bella,
en calma o en tempestat,
siðu la meua estrella,
Verge de Montserrat.*

Quan jo perdo la ribera
de ma dolça Catalunya
y l'onada ja m'allunya
de quant ama lo cor méu;
mira aqueixa gran montanya

com un far que encara'm gufa,
com los braços de Maria
que'm diguessen, Fill, *adéu!*
Lluny de ma patria bella,
en calma o en tempestat,
siàu la meua estrella,
Verge de Montserrat.

Mos companys, oh patria amada,
¿per qué'm diuen de què ploro?
sabent prou lo que t'anyoro
tantes lleugues mar endins:
giro'ls ulls que se humitejan
y no veig terres d'Espanya,
y no't veig a tu, montanya,
mirador dels Serafins.
Lluny de ma patria bella,
en calma o en tempestat,
siàu la meua estrella,
Verge de Montserrat.

Al mirarla tan hermosa
dich tornant del llarch viatge:
«No es pas lluny lo méu vilatge
quan ja oviro'l campanar.»
Ab mon fill entre sos braços,
no es pas lluny l'esposa mía;
¡ay! mon cor vèurels somnía
de genolls en vostre altar.
Lluny de ma patria bella,
en calma o en tempestat,
siàu la meua estrella,

image

not

available

A l'ombra del Ginebre
ríu la Centaura,
y borralló de gebre
que'l sol hi daura,
la blanca Setelía
d'ú riallera:
*Que es la Verge Maria
sa Fardinera.*

Lo Galleret rumbeja
sa barretina,
quan al matí festeja
la Clavellina.
D'ú a la Floravía
la Didalera:
*Que es la Verge Maria
sa Fardinera.*

Arrasserat a un Sàlzer
lo Lliri bada,
bada al matí son càlzer
plè de rosada;
l'altar de la que'l cría
sa flayre espera:
*Que es la Verge Maria
sa Fardinera.*

Per vestidura's posa
l'alta Ginesta

image

not

available

CANÇÓ DELS AUCELLS

FESTIU Rossinyol
que voltas l'ermita,
polsant ta harpa d'or
de nit y de día,
Reyetó y Pinça
de vèu argentina:

Cantàu
amors a Maria,
cantàu.

Tu que ploras tant,
Tortoreta viuda,
vina, que entre flors
ton amor hi niua;
Cueta gentil,
del pagès amiga:

Cantàu
ar

image

not

available

Passarell, refila;
puix àngels del Cel
vos dexan la lira;

*Cantàu,
amors a Maria,
cantàu.*

Si fuigs de la nit,
Aureneta, vina,
tan aprop del Cel
aquí sempre es día;
lo sol no s'hi pòn,
la lluna no hi minva:

*Cantàu
amors a Maria,
cantàu.*

---

image

not

available

image

not

available

image

not

available

III

També li'n cantava
quan era escolà,
y ara que'n só fora
faig sinó plorà.

IV

¡Oh! Allà vulch la fossa
hont tinch lo breçol;
colomet que hi volas,
dígasli si'm vol.
Rosa catalana,
flor d'or,
Rosa catalana,
qui us tingué al cor.

---

image

not

available

y en và lo sol los daura
si Vos no'ls benehíu.
Donàunos bona anyada;
quan vé la pedregada,
a vostres peus lligada
dexàula com lo riu.

*Lo blat es ros
com Vos,
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com Vos;
guardàu los segadors.*

En mitg de la bandera
pintada vos duyèm
y al cim d'una garbera
segant vos posarèm.
D'espigues coronada,
guiàu Vos la segada,
siga en la mar daurada
cada volant un rem.

*Lo blat es ros
com Vos;
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com Vos,
guardàu los segadors.*

L'espiga ja's doblega,
posèmnos los didals,
que'ns cridan ja a la sega
formigues y pardals.

veníu, tres colps al día
dirèm l'*Ave Maria*
tot esmolant la falç.

*Lo blat es ros
com Vos,
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com Vos;
guardàu los segadors.*

LA CORONA DE FLORS

*Textm per Maria
corona de flors,
ja que ella'ls envia
ses dolces olors.*

I

CULLÍM del Rosari
les Roses florides,
d'olor enriquides,
d'olor y de mel;
a la Passionera
juntèm la Nadala,
a angelets de l'ala
del color de cel.

2

El Liri,
de puresa,

image

not

available

la Perpetuina
que es flor immortal.
Textm per Maria
corona de flors,
ja que ella'ls envia
ses dolces olors.

5

Dexèm en sa branca
la Dalia superba,
busquèm entre l'herba
la Viola humil.
Cullím Primaveraes
símbol d'esperança,
l'Iris de bonança,
la Palma gentil.

6

De flors ja texirem
la vostra corona,
lo cor que us la dona
que us sia fidel;
mes ¡ay! al trencarse
lo fil de la vida,
per Vos retexida,
tornàunosla al Cel.
Textm per Maria
corona de flors,
ja que ella'ls envia

A SANT LLUIS (*)

HYMNE DELS LLUISOS A MONTSERRAT

*Lliri de puresa,
castíssim Lluís;
lliri de puresa,
flor del paradís.*

QUE dolça es ta essència,
que hermós es ton cor,
vessant ignocència
com la rosa olor!

(*) Aqueix hymne fou escrit a petició d'algunes Associacions de Lluisos y cantat per ells en sos romiatges a Montserrat, ab música del mestre García Robles (N. del A.)

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

Vostra maneta hermosa
dexàumela besar,
y a Cristo que hi reposa
dexàumel adorar.
¡Oh dolça companyia,
oh sempre hermós palàul
Adeusiàu, Maria;
Maria, adeusiàu.

Sortint de vostra ermita,
un dó us demanaré,
tornàume la visita
l'instant que'm moriré.
Estrella que al Cel guía
guiàumhi Vos, si us plau:
Adeusiàu, Maria;
Maria, adeusiàu.

Ditxoses aurenets
que li cantàu amors,
ditxoses violetes
que li robàu olors.
La flor que ab Vos se cría
té vostra olor suàu:
Adeusiàu, Maria;
Maria, adeusiàu.

Passant per exos pobles
diré que vinch del Cel,
y'ls cantaré unes cobles
dolces que la mel.

image

not

available

HYMNE DE LA CORONACIÓ

*Rebèu exa corona
de perles y brillants,
Reyna del Cel, siàu Reyna y Patrona
dels catalans.*

DÓNANS, oh Cel, florons de tes estrelles;
Abril y Maig, donàunos vostres flors;
mes la virtut encara val més que elles:
jóvens y vells, posèmhi nostres cors.
Si són prou purs per coronâ a María,
l'alba sos raigs nos donarà a texi,
en cada raig brillants de gran valia,
cada brillant lo cor d'un Serafi.

Núvols daurats servexen de cortina
a vostre altar, que té per llantia'l sol;
lo firmament vos fà de mantellina
y a vostres peus refila'l rossinyol.
Per pedestal Déu vos ha dat la terra,
l'immensitat per ample camaril:

image

not

available

GOIGS

DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT (*)

Puix floríu com una rosa
en lo cor del Principat:
*Miràunos sempre amorosa,
Princesa de Montserrat.*

Quan Jesús en creu expira,
angelets ab serra d'or
serravan vostra cadira,
gentil Reyna del amor;

(*) Exos Goigs obtingueren lo premi ofert per la Redacció de la *Veu*
... la Costumen de 1880 de la Joventut Catòlica de Bar-

image

not

available

En sos braços vos ha presa,
plorant llàgrimes d'amor,
per portarvos a Manresa
hont tindrèu retaule d'or.
Processó magestuosa
va cantant per lo serrat:
*Miràunos sempre amorosa,
Princesa de Montserrat.*

Arribant ahont sou ara
no volèu passar avant;
com que sou la nostra Mare,
volèu vèurens d'aquí estant;
a sa Mare bondadosa
Déu per fills nos ha donat:
*Miràunos sempre amorosa,
Princesa de Montserrat.*

En vostra santa capella
vos vingué a veure Colón,
y potser foreu l'estrella
que'l guiareu al Nou Món.
Quan als peus d'Espanya'l posa
Vos un temple hi heu fundat:
*Miràunos sempre amorosa,
Princesa de Montserrat.*

A Joan d'Austria guiareu
a les aygues de Lepant,
ab ses naus allí enfonzareu

image

not

available

image

not

available

ODES

A LA REYNA DE CATALUNYA

DESDE exes altes cimes, ¡que gran es l'estrellada,
Verge de Montserrat!
Es lo mantell explèndit de Reyna coronada
de nostre Principat.

Cobríulo'n com ab l'ala de vostra providencia,
puix sou son àngel bò:
cobríu ses tres germanes caríssimes, Valencia,
Mallorca y Aracó

image

not

available

image

not

available

Miràulo dins sa Cova, semblant a l'Establíia,
los àngels hi devallan al vespre a voliors,
y guiats per sos càntichs y llums que anyora'l día
l'Infant que porta als braços adoran los pastors.

Miràula en son retaule de gòtiques agulles,
entretallat fà segles per escultors divins,
entre ses mil garlandes y rams de flors y fulles
los monjos caps hi oviran de rossos Serafins.

Servintli de corona, les virginals estrelles
son front de reyna adoran, sos peus lo Llobregat
ornantlos ab les perles y flors que té més belles.
Varons los de la fama, seguíulo a Montserrat.

Seguíulo aquí y la Verge prenèu per capitana,
a ríus com la néu fosa baxant del Pirinèu,
puix per gravâ ab sa historia l'història catalana
eix obelisch de roques alçà la mà de Déu.

Per ella exes piràmides de Memfis ha portades,
amunt, montanyes sobre montanyes apilant,
del fruyt que monstra l'arbre gegant en ses brancades
dèu segles hà que'n viuen los pobles del voltant.

¡Com crexes y t'axamplas, oh patria, a la seva ombral
La soca de tos Comtes fou son primer devot,

Borrell ja ve, sos passos los Berenguers seguexen;
derrera nostres comtes arriban nostres reys,
com quan se pon un astre nous astres aparexen,
dexantnos per estela ses gestes y ses lleys.

Ja arriba'l rey don Jaume, altiu com exa serra;
miràulo, la corona li estreteja al front,
se gira a les onades per demanar més terra;
¡si hagués nascut més d'hora lo somni de Colón!

¡Colón! també l'Estrella del mar aquí invocava,
l'Estrella que la terra promesa li ha mostrat,
per çò en lo primer temple que Amèrica fundava
se col la Moreneta gentil de Montserrat.

Aquí de Carlomagne lo ceptre d'or rebía
qui'ls regnes governava de la meytat del món,
son fill que allí en Lepanto l'altra meytat vencía
a vostre nom, oh Verge, també abaxava'l front.

Los hèroes de Mallorca, de Nàpols y d'Atenes,
miràu hont esmolaren ses llances de gegant;
de vostre amor ses ànimes, María, anavan plenes
y per plantarvos temples no'ls era'l món prou gran.

Aquí Napoleó ses àligues guerreres
vegé axalar y caure vençudes prop del Bruch;
y desde Otger a Manso jamay en ses fronteres,
¡perquè el món ja no'ls tenia per cap braç fexuch.

Lo doll de sa eloquència que frà Vicens vessava
en font d'eterna vida lo vingué a beure aquí;
quan del Judici als pobles a predicar baxava
per un Moysès preníanlo baxant del Sinaí.

Ignaci de Loyola vos oferí l'espasa,
y una altra li'n donareu de flames y de llum;
Lluís Gonçaga créxer sentí dins vostra casa
son lliri que omple encara la terra de perfúm.

Tabor de nostra Espanya, per tos grahons de roca
¡que sants, que reys y hèroes pujaren cap al Cell!
¿Quína àliga en tes torres un vespre no s'ajoca?
¿quín rossinyol no hi canta de l'alba al clar estel?

Poetes de ma patria, heralts de sa grandesa,
veníu també a escalfarvos en tan beneyta llar!
vos faràn lloch los àngels prop sa real Princesa,
posàu per presentalla la lira en son altar.

No es fill, no, d'exa terra qui del séu cor s'allunya:
si n'es de gran un poble son campanar ho díu:
marlets té de montanyes lo téu, oh Catalunya:
Montblanch en mitg d'Europa no s'alça més altíu.

La Verge es de ton geni la resplendent estrella
que fà mil anys l'Altíssim posà sobre ton front:
mentres tos fills la adoren, beuràn dins sa capella

image

not

available

image

not

available

LOS POETES A LA VERGE DE MONTSERRAT

EN LO ROMIATGE QUE HI FEREN LOS TROBADORS CATALANS
DE FRANÇA Y D'ESpanya LO 8 DE MAIG DE 1883 EN CE-
LEBRACIÓ DE LA VINTICINQUENA DELS JOCHS FLORALS.

Exaltasti sicut aquila nidum tuum.

PER què Déu ha creat los puigs de marbre
del Montserrat altíu?
L'Omnipotent planta sovint un arbre
sols per penjarhi un nú.

Lo nú es vostre temple, Mare amada,
nosaltres los petits,
vivím de vostre amor ab la becada
v ab llet de vostres nits

A tots Vos nos covàu; mes als poetes
 més amorosament,
 perque volèm cantant com aurenets
 a cada jorn naxent.

Perque donèm resignació a qui plora,
 coratge a qui recàu,
 y a qui més trist ací en lo món s'anyora
 mostrèm lo Cel més blau;

perque siàm dels que no hi veuen guía,
 dels combatents confort;
 perque en mitg de la nit mostrèm lo día,
 la vida dins la mort.

Vos avuy nos pujareu a les grades
 de vostre soli excels;
 Pastora, 'ns heu guiat a vostres prades;
 Estrella, a vostres Cels.

A vostres peus, oh divinal María,
 ¡que hi fa de bon estar!
 ¡Que son ditxosos l'aucellet que hi nía,
 la flor que hi ve a esclatar!

¡Ditxós lo cor que de la terra lliure
 ací us pot assolir!
 ¡Ditxós qui pot ab nostra Reyna viure,
 ditxós qui hi pot morir!

Són aquexes montanyes les agulles
 de vostre soli d'or;

A una a una, a una a una, filles

image

not

available

MONTSERRAT Y LA ESGLESIA

Non prevalebunt

FA cent y cent mil anys que'l Llobregat
anguilejant llisquívol s'arrossega
als peus del Montserrat,
que ab dents de llima com riquet rosega.
Mes es treball perdut: com més descalça
ab enorme ribot l'immensa soca,
apar que creix y s'alça
aquell retaule monstruós de roca,
que més y més s'arbora y s'ageganta,
dexant veure en sa testa verdejanta

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

image

not

available

—Donchs rentàumels, responia,
peus y mans, ànima y tot;
quan per Vos rentat jo sia
rès del món tacarme pot.—

Ab ses llàgrimes los renta,
cada peu un bés o dos;
los exuga, y quan s'assenta
tè'l parlar més amorós:
—Jo só Mestre de vosaltres;
mes ¿sabèu per què us rentí?
perque amèu los uns als altres
com Jo a tots vos estimí.

Beneheix lo pà:—Prenèune,
que es mon Còs sacramentat.—
Beneheix lo ví:—Bevèune,
es la Sanch que Jo he vessat. (1)
Lo méu Cor a tots convida:
qui ab fervor combregarà,
si es mort, cobrarà vida;
si es víu, no morirà.

Mes, combrega entre nosaltres
qui vol ferme trahició;—
y mirantse'ls uns als altres (2)
tots li diuen:—¿Seré jo?

(1) En la primera edició, que's publicà en 1873, aquest vers y'ls dos següents deyan:

es la sanch que he derramat.
Qui beurà sanch benehida,
qui carn mia menjarà,

tsé'ls uns als altres.

—Es aquell que'l bocí'm prenga,
 puix ab ell menjo en un plat,
 ¡ay de qui traidor me vengal
 ¡tant debò que no fós nat!—

Ja ab sa dolça companyia
 Jesucrist se'n baxa al Hort,
 hont los dñu en sa agonia
 que està trist fins a la mort:
 —Orèm tots, que al veurem pendre
 mon ramat s'escamparà;
 y si es prop qui m'ha de vendre,
 no es pas lluny qui'm negarà.—

S'agenolla, y mentres ora (1)
 reb lo càlzer de dolor;
 primer glop que n'assabora,
 no pot més lo Redemptor.
 —De mon llavi apartat sía,
 Pare, eix càlzer de pecat,
 mes no's faça, no, la mía,
 sinó vostra voluntat.—

Jesucrist ja es a la vora
 de la mar de la passió,
 ja de l'ona que'l devora
 sent la furia y l'amargô.
 Veu del mals la pertinacia,
 veu dels bons l'ingratitude;

(1) En la primera edició aquesta estrofa diu així:

Duli un àngel mentres ora
 lo càlzer de dolor;
 primer glop que n'assabora
 no pot més lo Redemptor.

—Que per mi, si us plau, no passe
 Pare, eix càlzer de pecat
 però no la meua's faça,
 sinó vostra voluntat

de tants hòmens la desgracia,
que per sempre s'han perdut. (1)

Claus, martell, açots y espines
tots plegats al Cor los sent;
suhor d'ayga y Sanch divines
per la terra va corrent.
Los seus dormen y'ls desperta:
—Axecàuvos; ve'l traidor;
¿no estarèu una hora alerta
per vosaltres, ab qui mor?

Com un llamp a tots consterna
de cadenes drinch confús,
y ja veuen la llanterna
dels que cercan a Jesús.
Lo traidor Judas que'ls mena,
los ha dit entrant al hort:
—Tingàu a punt la cadena,
y a qui bese lligàu fort.—

Jesús díu:—¿A qui cercàu?
—A Jesús de Nazaret.
—¡Donchs, Jo só!—y la turba cau
vora'ls peus del que escomet.
Dues voltes los aterra;
dues voltes que ha parlat,
quan:—Alçàuvos, díu, de terra;
hora es ja de ser lligat.—

Arribant Judas lo besa:
—Amich méu, ¿què vens a fer?

¿D'un bés fals ab la finesa
tu m'entregas presoner?—
A Sant Pere que fería:
—Enveyna'l coltell, ha dit,
qui de coltell feriria,
de coltell serà ferit.

Mes diumenge me rebereu
entre palmes y llorer,
y ara ab pals y armes isquereu
com si fós un bandoler.—
Dona'ls braços als que'l prenen,
còs y ànima al dolor;
les cadenes que'l detenen
són cadenes del amor.

Mentres lligan y engrillonan
al que fa rodar los Cels,
sos dexeables l'abandonan
com anyell als llops cruels.
¡Trist de mi! pecant un día
vos dexí, Jesús, també;
mes, oh dolça companyia,
ja may més vos dexaré. (1)

Afrontarlo Anàs intenta,
y ab mà fèrrea'l seu criat
un revés tan fort li venta
que per terra l'ha tirat.
Jesucrist, obrint la boca,
manso y dolç li respongué:

(1) Aquesta estrofa no s'estamnà en la primera edició

—Si he dit bé, ¿per què se'm toca?
si he dit mal, digas ¿en què?—

Mes que aquesta bofetada, (1)
crits y colps dels enemichs,
sent Jesús la relliscada
del millor del seus amichs:
general d'un rey tan noble,
de lluny, Pere, pas per pas,
va seguintlo ab tot lo poble
desde Anàs cap a Caifàs.

A l'entrada trist se queda
de la sala del concell,
a escalfarse en nit tan freda.
—També aqueix anava ab Ell,—
prompte diuen les criades
de la casa de Caifàs.
Pere díu per tres vegades:
—A Jesús no'l coneix pas.—

Lo gall canta, y ell sospira,
ell sospira de dolor,
y veyent que Crist lo mira,
són sos ulls un mar de plor;
puix li apar que encara escolta
lo que deya ahí a sopar:

(1) Aquesta estrofa y la següent en la primera edició se troban compendiades axí:

Tot seguint Sant Pere al poble
de Anàs cap a Caifàs

— dar colps al Rey més nobl —

quan davant d'unes criades
que li diuen Galilèu

...

image

not

available

Judas tem que'l poble'l mata
 y un rosech lo té confús:
 —Veusaquí'ls diners de plata,
 mes tornàume'l bon Jesús.—
 Li responen:—¿Què'ns importa
 dels diners ni del pecat?—
 y ell llençantlos a la porta,
 dalt de un arbre s'es penjat.

A la sala del Pretori (1)
 va Jesús entre enemichs,
 que li fan l'acusatori
 de mentides y embolichs.
 Ell escolta l'insolencia
 y a Pilat no respòn rès;
 qui admirat de sa ignocencia
 prompte a Herodes l'ha remès.

Lo mal jutge se n'alegra;
 veurà a Aquell que may ha vist;

(1) Aquesta estrofa y les cinch següents les compendia l'Autor, en la primera edició, d'aquesta manera:

De Pilat a la presència
 quan l'acusen no diu rès;
 y ell planyent tanta ignocencia
 prompte a Herodes l'ha remès.
 qui rebentne gran despreci
 sols per sè excomunicat
 disfressantlo com a neci
 fa tornar-lo a Ponç Pilat.

—
 Que un dels presos dexe lliure
 li demanan, com era ús:
 —¿Quin volèu que jo deslliure,
 a Barrabàs.

—A Barrabàs dona vida,
 a Jesús mort y torment.—
 Y engegant al homicida
 fa açotar al ignocent.

—
 Sis butxins lo vergassejan,
 per tot sanchna'l blanch Anyell,
 com a llops lo butxinejan
 ab flagell sobre flagell;
 a bocins sa carn s'arrenca,
 cada açot un esboranch,
 quan d'un colp la corda's trenca.

però sa ànima es molt negra
per mirarshi Jesucrist.
Volent veure algún miracle,
lo pregunta y no respòn:
no està, no, l'etern Oracle
a mercè de tot lo món.

Ell ho pren com a despreci,
y'l remet a Ponç Pilat,
fent posar vestit de neci
al que es font de veritat.
La divina Sapiencia
es tractada de dement,
perque l'home en sa demencia
s'es cregut omniscient.

Al Pretori de tornada
torna a veure Ponç Pilat
la figura transmudada
d'aquell lliri trepitjat.
Desitjant salvar sa vida
trau un lladre de presó,
y a aquell poble deicida
parla axís desde'l balcó:

Quan la Pasqua'ns ve a somriure
llibertar a un pres era ús;
¿quín volèn que jo deslliure,
Barrabàs o bé Jesús?
—A Barrabàs dona vida;
a Jesús mort y torment.—
Y engegant al homicida,
fà acotar al Innocent

Sis sayons sobre Ell se llançan
 com sis llops sobre un anyell,
 se rellevan quan se cançan
 y açots plouen demunt d'Ell.
 Se li rompen ¡ay! les venes;
 sa carn pura va a bocins;
 y Ell en mitg de tantes penes
 va pregant per sos butxins.

—«¿Què t'he fet, morint, me crida,
 pecador, en què t'he ofès?
 no tinch part sense ferida;
 fill méu, no m'açotes més;
 mes m'açotas, punys y clavas,
 sent Jo'l Déu que t'ha criat,
 y tants colps ma vida acabas
 quants retornas al pecat.»—

Ab espines afrontoses
 coronaren son pur front,
 ab espines de les roses
 que jo cerco per lo món:
 per mantell un drap vestintli
 s'agenollan a sos peus,
 y ab la canya perculdintli:
 —Déu te guard', Rey dels jueus.—

Tot mostrantlo en tal figura:
 —*Ecce Homo*, dñu Pilat;
 al blanch lliri d'hermosura,
 veusaquí com l'hem posat.
 —*Tolle, tolle!* ¡crucifícall

image

not

available

tant l'estiran y arrossegan
que'l camí de sanch es moll.
Crèu tant grossa l'agobía,
mos pecats encara més;
cada recayguda mía
lo fa caure al fanch estès.

Morint ja ab tanta ferida,
han llogat al Cirinèu,
allargantli un punt la vida,
per donarli mort de crèu.
Puix la mà tots hi hem posada,
ajudèmla en sos dolors,
y ab sa sanch malaguanyada
barregèmla nostres plors.

La Verònica ab coratge
de suhò y pols l'ha exugat;
y en sa toca reb sa imatge
com un sol ennuolat:
si ab los fets com ab la boca
tots servissem al Senyor,
jay! l'imatge d'exa toca
passaria a nostre cor.

Cada pas una cayguda,
y jay! ningú li ha dat la mà;
un jument té qui l'ajuda,
y Ell sols té qui'l matarà.
A unes dones y a nosaltres:
—No plorèu, díu, sobre Mi,
mes plorau sobre vosaltres

image

not

available

fent florir la terra tota
 lo dolç plor del arbre sant;
 quatre rius d'amor ne rajan,
 quatre rius del paradís;
 fins que a beure'ls cors hi vajan
 may lo món serà feliç.

Trets de lloch tots los seus ossos
 se podrian ben contar;
 molls de sanch té'ls cabells rossos;
 los ulls tèrbols de plorar.
 —Si ets Messías, un li crida,
 ¿com no baxas de la creu?—
 y Ell, pregant per l'homicida:
 —Perdonàulo, dñu a Déu.

Perdonàulos tots, mon Pare,
 que no saben lo què fan,—
 y girantse envers sa Mare,
 li encomana Sant Joan:
 —Ací tens la Mare meva;
 y aquí, Vos, lo fill amat.
 Pecador, sa Mare es teva;
 vina, vina al séu costat.

Lo mal lladre renegava,
 mes respòn lo lladre bò:
 —A mi y tu'l delicte'ns clava,
 mes Jesús no ho mereix, no:
 ¡Al tornar Vos a la Gloria
 recordàus de mi, infeliç!—
 a cantar victoria

Mira a dreta, mira a esquerra,
sos dexebls ja no hi són;
veu al Cel càstich, y a terra
improperis, creus y afront.
Com sès mans son Cor s'esquexa,
nú morint y en soledat:
—Pare méu, quan tot me dexe,
¿per què m'heu desamparat?

Troba sols fel y vinagre
al obrir sos llavis sechs:
¡quan li donan fel més agre
les blasfemies y renechs!
Ab un crit dolç y fortíssim
díu després:—¡Tot es finit!
¡en los braços del Altíssim
encomano l'esperit!

Per no vèurel com moria
s'eclipsaren lluna y sol;
fent extrems com d'agonia
l'univers vestit de dol.
Cel y terra s'extremexen,
vel del temple es esquexat;
sols més durs no's mitgpartexen
nostres cors que ho han causat.

No restantli alè de vida,
nos donà la sanch del Cor,
hont la llança envermellida
nos obrí'l Cel del amor:
sols per rèbrens ab mil besos
baxa'l cap al expirar,

ab los braços ¡ay! extesos
per podernos abraçar.

Sols després de tal batalla
s'hi pogué acostar la mort;
mes la mort rompé la dalla
al donarli un colp tan fort:
sos portals obrí la Gloria,
y la raça d'Israel,
cantant hymnes de victoria
se'n pujà dels llims al Cel. (1)

De la crèu lo devallaren
Nicodemus y Joseph,
y en los braços que'l breçaren
¡quant mudat sa Mare'l rebl
embalsamantli a besades
ulls y galtes, mans y Cor,
la ferexen ¡ay! plegades
set espases de dolor.

¿Què s'es feta la bellesa,
gentil rosa de Sarón,
nevat lliri de puresa
que embalsamas tot lo món?
Mans inicues te dexaren
sense forma ni color;
y en los peus que't trepitjaren
tu vessares ton olor. (2)

Ploràu, Angels que cantareu
la nit santa de Nadal;

image

not

available

ESPASES DE DOLOR (1)

Bon Jesús, l'hermosa testa
¿qui ha d'espines coronat?
jo só l'ingrat;
coronàume a mi la testa
que sovint ha mal pensat.
Castigàume, però perdonàume;
ja'm sab gréu d'haver pecat.

Bon Jesús, los dolços llavis
¿qui de fel ha amarguejat?
jo só l'ingrat;

image

not

available

image

not

available

TAULA

Pàgs.

ÍDILIS Y CANTS MÍSTICHS

Pròlech.	9
Cor de Jesús, hort coronat d'espines.....	17
Cant d'amor.	19
Místich desposori de Santa Catarina.	22
Anyorança.	25
La fugida a Egipte.	29
L'herba del amor	32
Les tres volades.	35
Dolç cativeri.	37
Santa Teresa de Jesús.	38
Marina.	40
Santa Cecília.	44
Fulcite me floribus.	46
L'harpa sagrada.	47
A una nina de cinch anys.	49
Càntich de l'esposa.	50
Als estels	54
Rosalía.	57
La Crèu.	60
Jesús infant.	61

	<i>Págs.</i>
L'arbre de la vida.	67
A la mort de D. Joseph Coll y Vehí.	69
Sant Francesch s'hi moria.	71
Mon cor es un llibre.....	75
¿Quí com Déu?.	76
Talis vita finis ita.	85
Maria Immaculada.	86
Lo llit de flors.	89
Lo llit d'espines.	91
Somni de la Gloria.	94
Lo Sant nom de Jesús.	97
Sospirs.	100
Les cinch roses.	101
Al cor de Jesús: Primer.	103
Al cor de Jesús: Segón	104
¿Què'ls diuen a les roses les abelles...	105
Jesús y Santa Gertrudis.	106
Sortint de Cadiz.	107
La Verge dels Dolors.	108
Jesús als pecadors.	110
Lo pecador a Jesús.	113
Betharram.	116
Sota l'ombreta	118
A Maria: Oració.	120
Santa Maria Magdalena.	121
A Jesús crucificat	123
L'ovella perduda	126
Plor de la tórtora	128
Perque miro les estrelles...	132
Sant Joseph	134
Volada de l'ànima.	135
Cap al Cel.	139
Jesús y l'ànima (Traducció).	141
Lo romiatge de Santa Teresa.	142
Super flumina	145
Mort de Santa Gertrudis	146
A mon Déu	149
La filla de Maria: Cançó pastoril.	152
Alabances al Santíssim.	154
La Sagrada Família	156
L'escultor de la Verge de Montserrat	158
	162

image

not

available

La vèu de l'Atlàntida.	270
Hymne a Sant Felip Neri	274
Jesús y l'infant.	276

MONTSERRAT

¿Qui'n fou lo serrador?	281
Sant Lluch.	284
La font del miracle.	285
Don Jaume en Sant Geroni.	288
Colóm	292
La roca del diable.	295
L'Abat Garriga.	298
Nàufrech ditxòs: (Full del llibre dels miracles)	301
La espasa de Sant Ignaci.	304
La mort del escolà.	307
Fra Joseph de les llanties	309
La Reyna dels Jochs Florals	313
Milenaria.	317
Llegenda de Montserrat.	319
I.—L'ermità	319
II.—Lo pou del diable.	324
III.—Lo cap de núvol.	327
IV.—Riquilda.	330
V.—Montanya amunt.	335
VI.—La tempesta	338
VII.—La mort	343
VIII.—Llàgrimes	349
IX.—Lo bateig.	351
X.—Les barres de sanch.	356
XI.—Invenció de la Verge.	362
XII.—Conclusió.	371
XIII.—Destrucció de Montserrat.	376
Cançons.—A la Verge de Montserrat	381
Virolay.	383
A Montserrat: Hymne del milenar.	385
L'herba del amor	388
Cancó de l'estrella	390
. . . . .	392
. . . . .	395
. . . . .	397

image

not

available

*Aquest primer volùm de les Obres
Complertes de Mossen Jacinto
Verdaguer s'ha acabat
d'estampar en casa de
la Vda. de Joseph
Cunill, lo dia 2
de Septembre
de l'any
1905.*

*image
not
available*

*image
not
available*

